

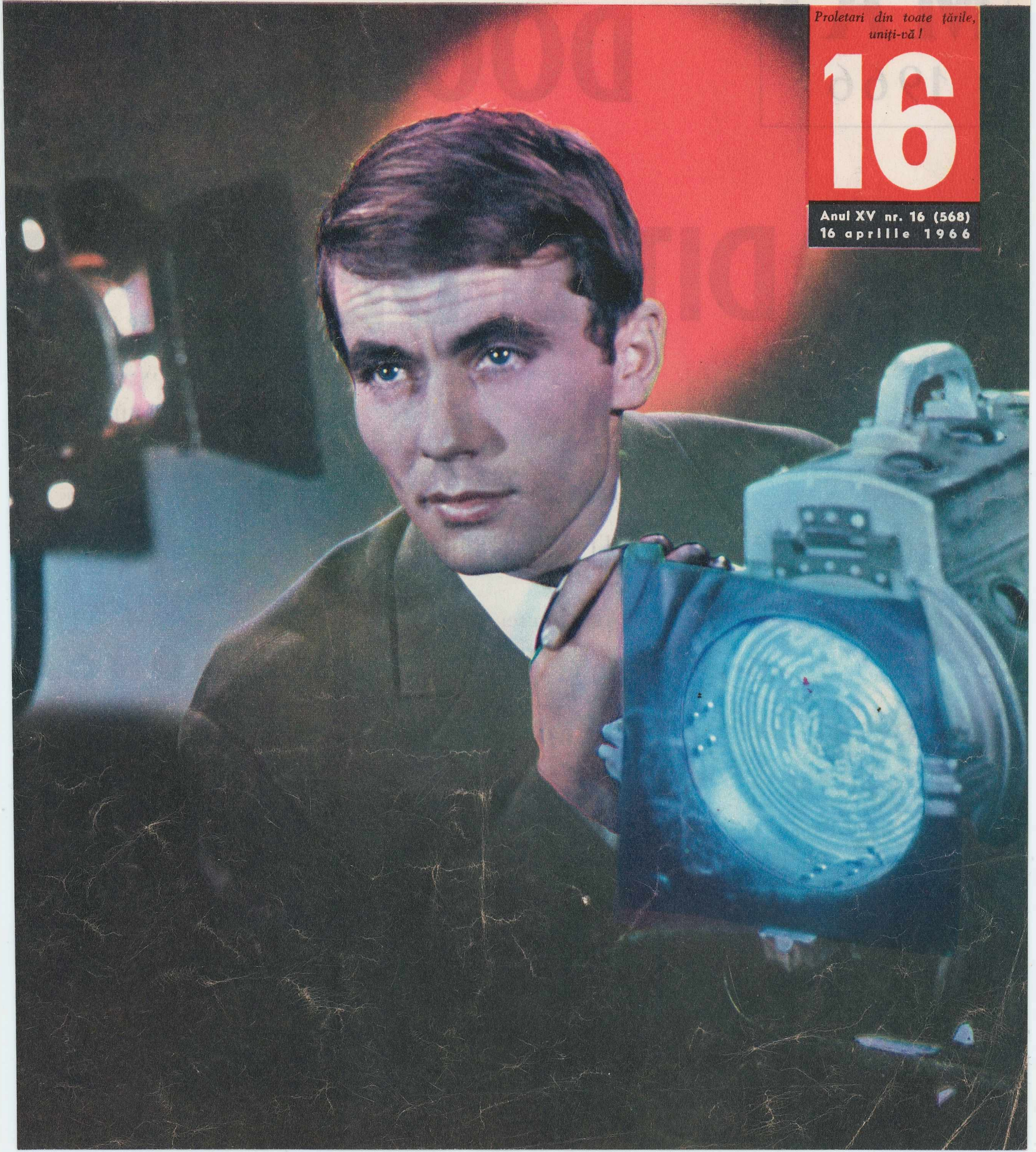
Flacăra

Biblioteca Centr. a
Regiona'ă
Hunedoara-D

*Proletari din toate țările,
uniți-vă!*

16

Anul XV nr. 16 (568)
16 aprilie 1966

1921
8
MAI
 1966

„Partidul nostru comunist este continuatorul celor mai bune tradiții ale luptei de veacuri a poporului român pentru libertate națională și socială, el întruchipează trăsăturile înaintate ale proletariatului, are rădăcini viguroase în mișcarea muncitorească din România”.

(Din Raportul prezentat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R.).

DOCUMENTE ALE TRADIȚIEI DE LUPTĂ

LA ÎNCEPUTURILE LETOPIȘETULUI MIȘCĂRII MUNCITOREȘTI

O dată cu începutul deceniului al șaselea al secolului al XIX-lea, în țara noastră iau ființă primele asociații profesionale. Apar primele ziare muncitorești. În 1887 se constituie cercuri muncitorești în principalele centre ale țării. În 1890 sînt create cluburile muncitorești. Se plămădesc primele organizații politice ale clasei muncitoare din România.

RĂSPÎNDIREA IDEILOR MARKISMULUI

Începînd de la hotarul dintre deceniul al optulea și al nouălea al secolului trecut, torța ideilor marxiste luminează tot mai mult calea mișcării muncitorești, a socialiștilor român

PROGRAMUL

Partidului social-democrat al muncitorilor DIN ROMÂNIA

Desvoltarea economico-socială a societăților burghezo-capitaliste moderne are o tendință neapărată și neînlatărată de a concentra, de a monopoliza toate mijloacele de producție în mâinile unei clase, a clasei capitaliste.

Prin această concentrare și monopolizare, societatea burghezo-capita-

CREAREA PRIMULUI PARTID POLITIC AL CLASEI NOASTRE MUNCITOARE

În ziua de 31 martie 1893 a avut loc la București, în sala Clubului muncitorilor, Congresul de constituire a Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România.

România Muncitoare

ORGAN SOCIALIST SEPTĂMÂNAL

PROGRAMUL PARTIDULUI SOCIAL-DEMOCRAT DIN ROMÂNIA

(votat în Congresul din 31 ianuarie, 1 și 2 februarie 1910, București)

GREVA DE LA REGIE

— 5000 greviști —

Lucrătorii și meșterii din regie, dem...
S'A TRAS CU MITRALIERA ÎN MUNCITORII
MUNCITORIL

SOCIALISMUL

Trăiască greva generală!

ÎN CLOCOTUL UNOR MARI BĂTĂLI DE CLASĂ

În perioada anilor 1916-1920 cresc puternic ura și revolta maselor potrivă regimului burghezo-moșieresc. Sporește valul nemulțumirilor dale. Au loc mișcări și acțiuni de luptă ale diferitelor categorii ale popului român, în frunte cu clasa muncitoare. Însuflețit de ideile in-naționalismului, proletariatul român s-a ridicat în apărarea Marii voluții Socialiste din Octombrie.

Șirul marilor bătălii de clasă din perioada 1918-1920 a culminat greva generală din octombrie 1920. Aproape întregul proletariat român s-a ridicat la luptă.

Clasa noastră muncitoare scria una din cele mai mărețe pagini în anele luptei sale împotriva exploatării capitaliste, pentru binele și fericirea celor mulți și obidiți.

În primele două decenii ale acestui secol mișcarea muncitorească a desfășurat o activitate tot mai intensă. Mișcarea sindicală a cunoscut o puternică dezvoltare. Prin numeroase demonstrații mișcarea muncitorească și-a exprimat solidaritatea cu marile răscoale țărănești din 1907. Sporesc acțiunile de luptă ale clasei muncitoare împotriva exploatării capitaliste, pentru libertate și progres social. La începutul anului 1910 are loc refacerea Partidului Social-Democrat.

1921
8
MAI
1966

curier

Convorbirea pe care am avut-o cu președintele Consiliului agricol regional Dobrogea, inginerul Dan Șerbu, s-a referit la unele rezultate obținute în această regiune în ce privește calificarea de masă a celor ce muncesc în agricultură.

— Anul trecut — precizează interlocutorul — în regiunea noastră au fost obținute cele mai mari producții medii din țară la principalele culturi. Sintem hotărâți ca și în acest an să dobândim producții sporite.

— Pe seama căror factori puneți rezultatele economice bune?

— În primul rând pe dotarea tehnică a agriculturii, pe organizarea temeinică a muncii, pe calificarea de masă în agricultură.

— Vorbii-ne despre această calificare.

— M-aș referi mai întâi la învățământul agrozootehnic de trei ani. El cuprinde mii și mii de oameni care lucrează pe ogoarele regiunii noastre. În cadrul cercurilor organizate la cooperativele de producție sînt cuprinși 16.500 membri cooperatori și circa 4.000 de mecanizatori. Aș vrea să menționez că anul trecut 11.500 de țărani au absolvit aceste cursuri.

— Cursurile au fost însă acum încheiate. E firesc, oamenii se află în plină campanie agricolă.

al carte, al parte!

— E adevărat, la ora actuală cursanții pun în practică tot ce au învățat. Dar aș vrea să subliniez că, de fapt, calificarea în agricultură se face în mod permanent. Casele laborator ale cooperativelor agricole nu-și închid porțile niciodată.

— Alte forme privind calificarea în agricultură?

— Prin consiliile agricole raionale se organizează schimburi de experiență pe diferite probleme, la unitățile fruntașe. O rodnică activitate în sprijinul perfecționării calificării desfășoară Casa agronomului din regiune ale cărei cursuri de perfecționare cuprind peste 3.000 de cooperatori de diferite specialități. Prin cursurile de perfecționare de la Casa agronomului au trecut toți brigadierii și îngrijitorii de animale de la cooperativele agricole.

— V-am ruga să ne spuneți câteva cuvinte despre eficiența calificării profesionale.

— Eficiența a fost demonstrată de inșiși rezultatele în producție obținute la griu, porumb, floarea-soarelui, lapte, lână, carne. Ca urmare a acestor producții sporite și valorificării unor însemnate cantități de produse către stat în condiții avantajoase, au crescut veniturile cooperativelor, numeroase fiind cooperativele unde valoarea zilei-muncă a depășit 50 lei.

AI. DUMBRĂVEANU

bate vara la ușa...

Pentru a întâmpina cum se cuvine anotimpul estival, Capitala desfășoară pregătiri ample. Firește, pe lista acestora locul numărul unu îl ocupă țesătura florală din care va fi confecționată haina de sezon a orașului. La cele 15 milioane de flori care-i vor decora parcurile și scuarurile încă din timpul primăverii se vor adăuga, începînd din iulie, alte cîteva milioane, iar numărul arborilor ornamentali ce vor fi plantați în zonele verzi și pe marginile străzilor va fi de peste 300.000. Alte pregătiri vizează mărirea capacității de transport urban și îmbunătățirea amenajărilor edilitare din cartierele nou construite. Sporirea numărului de autobuze și troleibuze ca și mărirea capacității acestora (prin articulare, cu remorci), darea în funcțiune a unui nou depou de tramvaie (capacitate 135 vagoane) în cartierul Colentina și a unei stații de întreținere și parcare a autobuzelor în Ferentari (putînd cuprinde pînă la 300 autovehicule), ca și darea în funcțiune a unor noi trasee de transport urban sînt numai cîteva din măsurile prevăzute pentru următoarele cîteva luni. Alte lucrări edilitare privesc modernizarea unor artere cu circulație intensă și extinderea rețelei de apă, canalizare și termoficare. Suprafața străzilor ce vor fi asfaltate pînă în toamnă va fi de peste 400.000 mp. Printre lucrările importante începute încă de pe acum se înscrie și reconstruirea podului Șerban Vodă, prin lăptirea părții lui carosabile, astfel încît legătura Magistralei Nord-Sud cu bd. 1848 va fi realizată în conformitate cu planul de amenajare urbanistică a acestei importante zone a orașului.

R. N.

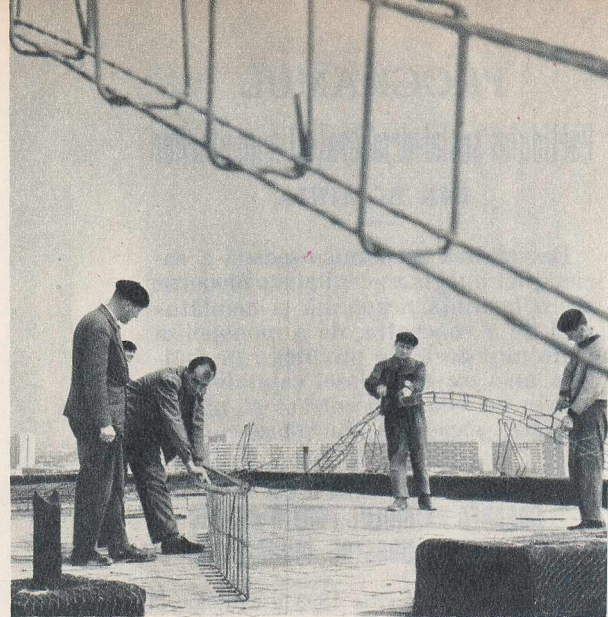
drumuri noi la porțile de fier

Pentru a pregăti arterele de circulație rutieră și feroviară ce vor înlocui actuala șosea și cale ferată din zona hidrocentralei de la Porțile de Fier în momentul cînd apele Dunării vor începe să crească în amonte de barajul de la Gura Văii, constructorii desfășoară de pe acum o intensă activitate. Într-un turu-Severin și Mehadia vor fi deviate drumuri rutiere însumînd 100 kilometri și o porțiune de cale ferată de 24 kilometri. Vor fi dislocate 10 miliarde metri cubi de rocă, se vor monta 28.000 tone construcții metalice, vor fi străpunse cîteva tuneluri și se va turna în total o cantitate de beton de peste 1,2 milioane metri cubi. Unul din tunelurile prin care va trece noua cale ferată a și fost străpuns cu zece zile înainte de termen. Viaductul de la Vodița, o construcție îndrăznească ce va susține, deasupra prăpastiei, cîte-

va sute de metri liniari de șine, se află într-o avansată fază de execuție. În curînd vor începe a fi montate aici tablierul metalice, lucrare deosebit de spectaculoasă date fiind înălțimea la care trebuie montate prefabricatele metalice grele și gradul de precizie deosebit de ridicat al lucrării. În apropiere de Vircioara, zidul de beton ce va susține terasamentul tăiat în stîncă a și înglobat 10.000 de metri cubi de materiale (pietriș, beton și armături).

Constructorii se străduiesc să-și depășească angajamentele luate în cinstea celei de-a 45-a aniversări a creării Partidului Comunist Român, contribuind prin aceasta la predarea în circulație, înainte de termen, a acestor importante drumuri din rețeaua rutieră și feroviară a țării.

A. NICOLAE

În cinstea celei de-a 45-a aniversări a Partidului Comunist Român, muncitorii, tehnicienii și inginerii de șantier nr. 3 (strada Dristor) al Întreprinderii de construcții montaj nr. 1 din București s-au angajat ca, din cele 870 de apartamente pe care le au de construit în acest an, 132 de apartamente să fie gata pînă la 8 ma-

patru milioane de cărți

Fondul de tipărituri al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România este compus în prezent din peste 4.000.000 de cărți și aproape 500.000 de publicații periodice repartizate în 33.000 de colecții. În afară de tipărituri bibliotecă mai are: 9.500 de manuscrise, 575.000 de documente diferite, 169.000 de scrisori, 6.600 de volume carte rară și veche românească, 70.000 de gravuri și desene, 170.000 de medalii, sigilii și monede. Pentru ținerea la zi a fondului de cărți și de periodice bibliotecă face schimb permanent cu 5.000 de insti-

tute și edituri din peste 100 de țări.

În decursul anului 1965 bibliotecă a avut 93.207 cititori care au consultat 413.564 de cărți și reviste, ceea ce revine la o medie zilnică de 256 de cititori și 1.136 de imprimări consultate. Din colecțiile speciale au fost consultate în anul 1965: 24.872 de manuscrise, 8.652 de documente, 6.625 de stampe, 18.611 fotografii, partituri, discuri muzicale, 2.384 de hărți, 2.300 de microfилme și 3.687 de piese numismatice.

I. M.

în discuție moda 1967

Moda anului 1967 și-a spus cuvîntul. În numele ei, fabricile de confecții din țară — 25 la număr — și-au prezentat colecțiile pentru primăvara-vara anului viitor, cu un simț al... prognozei vestimentare pe care îl apreciem după merit. Contractările cu comerțul vor începe la 5 mai, dar — cu aceleași bune intenții de a se putea preveni și satisface în timp util eventualele cerințe ale lucrătorilor din comerț — ele au fost prefațate de o vizionare a colecțiilor la care am fost și noi invitați. Specialiștii frumosului vestimentar au trecut în revistă o colecție de aproape 2.000 modele, o cifră — să recunoaștem — impresionantă: contururile modei 1967 au început să se definească cu ajutorul celor 200 modele de rochii de vară. 120

de pardesie, cam tot atît de taioare și rochii de stofă pe care le-au prezentat creatorii din fabricile noastre.

Așadar, cum va arăta moda 1967?

Cuvîntul hotărîtor l-au avut în ultimă instanță creatorii la F.C.T. „București”, urma de cei de la „Arta modei”. Ca de obicei, colecțiile lor caracterizează prin finețe gust ales, printr-o evidentă simț al noului, printr-o îndrăzneală pe care decența o temperază cu măsură. Să menționăm și colecția prezentată de „Mondiala”-Satu Mare, și cele ale fabricilor „Tehniconfecției” și „Bega”-Tirgoare.

Ce va afirma moda anului viitor?

În materie de textile, vîntul verii 1967 rămîne în speranță că ne va fi oferit într-o versiune mai puțin fonabilă, în special în ceea ce privește decența și simțul. Stofa are, cu preponderență, aspectul etaminelor unele nucleuri, puține tuleri. Ca linie, moda continuă să stea sub semnul stilului geometric: croielii interferente care să creeze jocuri geometrice subliniate de tighet paspoale, butonaje duble. Fustele s-au scurtat simțit (firește, pentru tineret și pentru general pe lângă corp, flăcări o lărgime de prisos, de loc mulate. Moda 1967 este prin excelență o modă tinerească, care cere o silu-

S.

pe copertele noastre

Interpretul de muzică ușoară Dan SPĂTARU.

Fotografle de
S. STEINER
(pag. 1)

Moda de vară — 1966.

Fotografle de
I. PETCU
(pag. 24)

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — Int. 1744. **ABONAMENTE** la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **TARIF DE ABONAMENTE:** 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. **TIPARUL** executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”.

1921
8
MAI
1966

**MĂRTURII
DESPRE
SATUL
CONTEMPORAN**

un nou orizont

Bătrînii spun cum trebuie să fie alcătuită monografia comunei lor.

sîrba lui 22, venus și bucuria lui marin zamfirescu

Ne aflăm într-un sat argeșean. Optași îi zice. Vrem să axăm dialogul nostru pe o problemă: satul și cărturarii lui. La Optași, ca în toate satele, cărturarii, stimați și prețuiți, contribuie din plin la progresul social-cultural și economic al satului. Investigația nu e chiar atât de simplă pentru că aria ei trebuie să cuprindă nu numai pe intelectuali, ci, într-un fel, tot satul.

La dialogul nostru din Optași se găsesc în jurul unei mese rotunde, la ceas de tîrzie seară, cea mai mare parte a intelectualilor și repre-

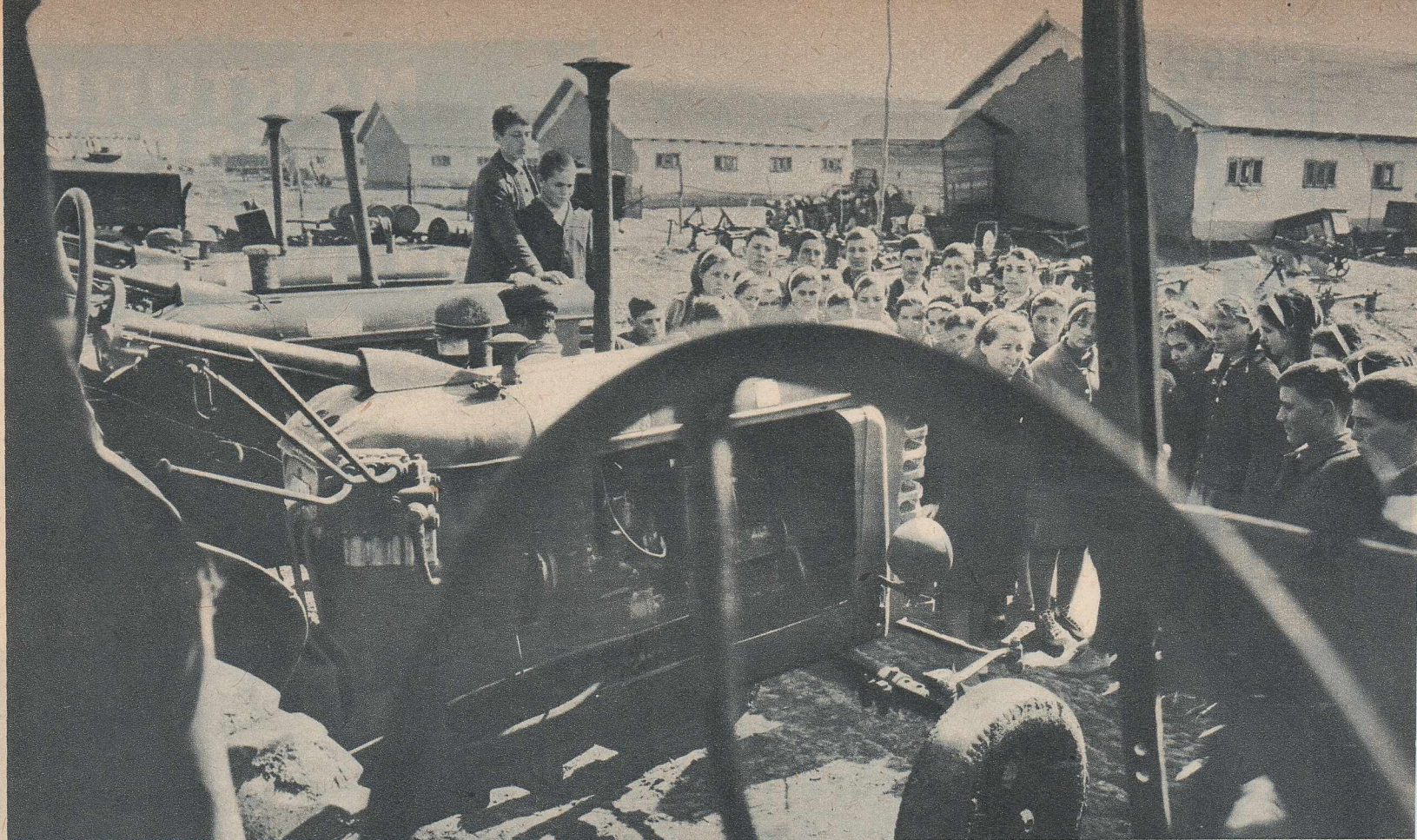
zentanții organizațiilor de partid și ai organelor locale. Adresăm o primă întrebare lui Gheorghe MIRCEA, președintele Sfatului popular comunal.

— Cum sprijină Sfatul popular din Optași activitatea cultural-educativă?

— La această întrebare ar trebui să răspund pe larg, să mă folosesc de o sumedenie de cifre, să iau bugetul pe capitole. Dar, zic eu, vă puteți da seama ce condiții materiale s-au creat în comuna noastră dacă vă spun doar atât: pe vremea cînd învățam eu carte, și nu-s prea bătrîn, la Optași erau două cadre didactice. Azi avem 21. Medicul venea, de la distanțe mari, a

(Continuare în pag. 6)

- SATUL ROMÂNESC ȘI CĂRTURARIILE LUI
- CASA CEA MAI POPULATĂ DIN COMUNĂ
- PE CE AU CHELTUIT ȚĂRANII DIN GRINDU PESTE 6 000 000 LEI ÎNTR-UN AN
- DE LA PAPAȘI LA PLOILE LA COMANDĂ
- PODOABE NEPIERITOARE ALE ARTEI POPULARE

Profesoara Ana Pavel de la Școala generală din Grindu explică pe viu — viitorilor ingineri agronomi, medici veterinari, brigadieri sau învățători — foloasele mecanizării agriculturii.

treia zi după scripturi, iar inginerul agronom era o persoană nevăzută și necunoscută în comuna noastră.

La dialog participă și **Gheorghe POPESCU**, învățător, președintele comisiei permanente pentru învățământ și cultură.

— Noi trăim aici de mulți ani. Sîntem meșteri la lucrul pămîntului, la degustat tămîioasa românească și știm de la părinții noștri cîntecele de haiducie pe care le-au zis la Optași Tunsu și Iancu Jianu. Avem în comună comori folclorice care ne sînt foarte scumpe. Meșteri de joc, duc în țară și în lume neîntrecuta faimă a sîrbei lui 22 și a călușarilor pe care i-ați văzut de curînd în emisiunea de televiziune „Dialog la distanță”. Avem cu ce ne mîndri. Partidul comunistilor ne-a deschis drum larg spre civilizație și progres social. Lucrul acesta îl spun și cîntecele noastre.

— Se pare, după cît ne dăm seama, că slăbiciunea dv. e muzica și jocul.

— Muzica e, ca să zic așa, o „deformație” tradițională. Nu m-am putut împotrivi cînd sătenii mei au zis să facem un cor de 120 de persoane care să „rupă gura”.

De la masa rotundă se ridică alte glasuri.

— Slăbiciunea dumnealui a fost și munca pentru cooperativizarea totală a comunei.

— Și întrecerea dintre circumscripțiile electorale pentru înfrumusețarea comunei. Notați: comuna noastră a luat premiul I pe raion în cadrul întrecerii patriotice.

Însemnăm zeci de pagini, dar cerem iertare — pentru că nu i-am putut cuprinde în spațiul nostru — și bibliotecarei Lucia Bălașa, și secretarului sfatului Alexandru Enăchescu, șeful statului major în întrecerea pentru înfrumusețarea comunei, și profesoarei de limba română Maria Petrescu, care intră cu cartea în inima săteanului, și altor cărtu-

rari din Optași care și-au legat viața proprie de viața întregului sat.

Dar justificatele insistențe repetate ale unor cetățeni ne obligă să le reproducem o parte din cuvînt.

— Anul trecut — spune **Constantin MIHĂILEANU**, președintele C.A.P. — din aprilie și pînă-n tîrziu toamnei a umblat peste ogoarele noastre o cucoană uscată și urîță: seceta. Dar am avut lîngă noi știința agronomiei și tot am făcut la hectarul de porumb cu 600 kg mai mult decît alte comune care n-au mutat știința din cărți în laboratoarele pămîntului.

E greu să sintetizăm dimensiunile revoluției culturale din Optași. Ar trebui să vorbim despre păstrarea vie a vestitei sîrbe a lui 22, despre explicațiile pe care le-au cerut țăraniii brigăzii științifice în legătură cu planeta Venus, despre bucuria lui Marin Zamfirescu care a pășit în al IX-lea deceniu de viață, citește fără ochelari și e în permanență flămînd de slova cărții.

viitorul se pregătește în prezent

Subtitlul acesta aparține tovarășului **Constantin DUMITRESCU**, directorul Școlii generale din Optași.

— Vedeți — observă domnia sa — săteanul de azi nu mai este cel din romanul lui Rebreanu. Să presupunem că și astăzi omul de la țară sărută pămîntul. Gestul acesta ar avea însă o altă semnificație din care lipsește complet setea de pămînt. O sărutare a ogorului în ceasul de față explică bucuria omului în reușita strădaniei sale de a face pămîntul, pentru el și pentru toți, mai darnic.

— O replică frumoasă și plină de substanță, tovarășe director.

— Da, dar nu despre asta vreau să vorbesc. Mă gîndesc că într-un viitor nu prea îndepărtat agricultura României va fi complet meca-

nizată. E firesc deci ca tinerii de la țară să nu mai rămînă în corpore, ca tații și bunicii lor, la coar-nele plugului. Meserii noi, create de industria noastră socialistă, îi așteaptă. Alții, hotărîți să rămînă la țară, după ce-și continuă studiile la oraș, se întorc tot în sat ca învățători sau profesori, medici sau ingineri.

— Ar fi interesant, tovarășe director, dacă ne-ați arăta spre ce școli s-au îndreptat anul trecut absolvenții clasei a VIII-a din comuna dv.

— Din cei 60 de absolvenți ai clasei a VIII-a 40 au mers la școlile profesionale și 20 la liceele teoretice.

— Probabil că aveți și dv., școala, o „vină” în această privință.

— Noi am folosit un procedeu pe care l-aș recomanda tuturor școlilor din mediul rural. Iată: elevii care au absolvit clasa a VIII-a și au intrat în școlile profesionale din Slatina, Curtea-de-Argeș, Pitești, și care s-au dovedit îndrăgostiți de meserie, au fost invitați la școala noastră la cei din ultima clasă și le-au spus: „E frumos și interesant în școala profesională. Veniți alături de noi”.

în centrul activității—căminul cultural

Întrelocutorul nostru, tovarășul **Gheorghe MARIN**, secretarul comitetului de partid, ne spune:

— Casa cea mai dragă din comuna noastră, căminul cultural, are contribuții de seamă în tot ce-au făcut oamenii mai bun și frumos. Comitetul de partid a pus un preț deosebit pe diversele activități ale căminului cultural și — vă rog să scrieți cuvînt cu cuvînt — îi felicită pe intelectualii din comună care în cadrul acestui lăcaș de cultură au întreprins nenumărate acțiuni menite să sporească gradul de frumos, bogăție și civilizație.

— V-am ruga să vă referiți la

unele aspecte concrete ale acestor activități.

— În afara unei bogate activități artistice — reprezentată prin șas formații — în cadrul căminului cultural se desfășoară o permanentă activitate cultural-educativă. Țărani cooperatori care nu sînt cuprinși în învățămîntul agrozootehnic de trei ani sînt auditorii unor conferințe — organizate la cămin — prin care se popularizează știință agricolă. În ultima vreme colectivul de conferențieri și-a axat muncă pe problemele majore cuprinse în documentele Congresului de constituire a Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole. Ultima conferință s-a referit la dezvoltarea averii obștești a cooperativei agricole.

— Activitatea cultural-educativă care se desfășoară în cadrul căminului cultural cade în exclusivitate în răspunderea intelectualilor?

— Fără îndoială că în această privință ei sînt vioara întâi. Dar intelectualii noștri antrenează și această activitate numeroși țărani cooperatori. Un exemplu recent: la ultima seară de calcul doi cooperatori au vorbit despre raportul dintre fondul de acumulare și cel de consum.

într-o singură comună 35 intelectuali

Pornim din Argeș în Bărăgan, ne oprim în comuna Grindu, așezată în vecinătatea Urziceniilor. Primul contact îl avem cu **Dumitru MINEA**, președintele sfatului popular.

— Acum cinci ani „Flacăra” v-a mai vizitat. Am venit din nou.

— Cu ce vă putem fi de folos?

— Cu intelectualii din comună Grindu.

— Poftiți, faceți cunoștință. A nimerit la fix. Dumnealor sînt doi: cițiva: doctorul Alexandru Brancu, profesorul Vasile Ghiță, profesoara Ana Pavel. I-am invitat săfat pentru discutarea unor probl

me privind activitatea cultural-educativă din comună.

— **Chiți intelectuali aveți în comună?**

— 35, dintre care 30 de învățători și profesori, un medic uman, un medic veterinar, o farmacistă, un inginer agronom și un inginer zootehnist.

— **Chiți erau pe vremea când făceați dv. școala primară?**

— Să-mi amintesc... 4 învățători, preotul și... cam atât. Pe vremea mea moașa făcea pe doctorița și frizerul pe medicul dentist. Acum situația e alta. Avem intelectuali mulți și ne mindrim cu ei. Cărturarii noștri participă efectiv și permanent la o seamă de activități politice, economice, culturale. Mulți dintre ei sînt comuniști și întotdeauna se găsesc în fruntea acțiunilor pe care le întreprindem. Ei trăiesc nu alături de noi, ci împreună cu noi.

amintiri despre bolile contagioase

Noul nostru interlocutor este medicul **Alexandru BRANCOVICI**.

— **O primă întrebare, tovarășe doctor: rîvniți sau nu după oraș?**

— Aș vrea să mă credeți pe cuvînt: nu! N-am motiv. Soția mea este și ea medic și lucrează tot aici, alături de mine.

— **Sînteți din Bărăgan?**

— Nu, mi-s bănățean. Am însă

un stagiul destul de lung aici și vă mărturisesc că aproape nu există cetățean în comună pe care să nu-l cunosc personal.

— **Ce puteți să ne spuneți despre activitatea dumneavoastră în 1966?**

— Deosebit, nimic. Atît doar: de la începutul anului și pînă acum nu am avut nici un caz de deces nici în rîndul copiilor, nici în al bătrînilor.

— **Vin oamenii la medic numai cînd sînt bolnavi?**

— E bună întrebarea: vin și cînd sînt sănătoși. Vin să prevină unele boli.

— **Care e faptul ce vă bucură cel mai mult în legătură cu munca dumneavoastră?**

— În ultimii ani nu am înregistrat în comună nici un caz de difterie, febră tifoidă sau tetanos. Explicația e simplă: întreaga populație are o nouă concepție în legătură cu medicina — roadele educației sanitare din anii noștri — și, cînd au fost chemați, toți locuitorii comunei s-au prezentat la vaccinare. Așa că despre bolile contagioase au rămas doar amintiri.

cercetătorii științifici colaborează cu țărani cooperatori

Cooperativa agricolă din Grindu este binecunoscută. În ultimii ani

ea s-a dezvoltat mult din punct de vedere economic și averea ei obștească se ridică azi la peste 17 000 000 lei. O scurtă convorbire cu președintele ei, tovarășul **Mircea Anghel DAN**, va fi în măsură să explice acest lucru.

— Am obținut în 1965 producții însemnate la toate culturile: 2 957 kg grâu la hectar, 3 200 kg porumb, 24 000 kg la sfecla de zahăr. La cultura porumbului cooperativa noastră a primit anul trecut premiul II pe regiune. Bineînțeles că și veniturile noastre bănești au depășit prevederile: 18 600 000 lei în loc de 15 300 000 lei. Agricultură din comuna noastră s-a dezvoltat intensiv și multilateral pentru că noi am ținut și ținem seama de o indicație de preț a partidului. Veghem în permanență la un lucru: cooperativa noastră să se întărească din punct de vedere economic și organizatoric.

— **Ați avut, probabil, toate condițiile pentru asemenea realizări.**

— Bineînțeles. O parte din aceste condiții ne-au fost create de stat, o altă parte ni le-am creat noi. Avem o puternică bază materială. Ne-am făcut un obicei: nu ne dăm de loc îndărăt de la ce este nou și folositor. Pe vremuri, în zilele de secetă paparudele implorau ploile cerului. Acum, pe porțiuni însemnate ale terenului nostru ploile cad cînd vrem noi. Facem irigații folosind apele freactice.

— **Ce ne puteți spune despre**

răspîndirea cunoștințelor agrozootehnice?

— Cooperativa noastră are doi ingineri: unul agronom și altul zootehnist. Activitatea lor pentru dezvoltarea economică a cooperativei și-a spus nu o dată cuvîntul.

Se poate afirma pe bună dreptate că intelectualii din Grindu sînt pe deplin convingiți de ceea ce spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul de constituire a Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție: „Un rol tot mai mare în progresul satului îl are școala, căminul cultural, biblioteca, cinematograful, întreaga activitate de răspîndire a științei și culturii“. Aș vrea să mă refer și la un alt aspect: țărani noștri cooperatori colaborează cu cercetătorii științifici. Noi sîntem un punct de sprijin al Institutului de cercetări zootehnice. O seamă de metode moderne în creșterea animalelor se folosesc și aici la Grindu. Aș aminti doar o singură metodă care la noi a dat rezultate excelente: folosirea nutrețului verde în timpul iernii în hrana păsărilor și a porcilor.

documente pentru o monografie contemporană

Intelectualii din Grindu vor să alcătuiască o monografie cuprinzătoare a comunei. Datele prezentului — multe și edificatoare — vor arăta drumul pe care l-a parcurs satul românesc, sub toate unghiurile, în ultimii 20 de ani.

— **Cam ce-ați vrea dumneavoastră, tovarășă învățătoare Nina BANICĂ, să cuprindă această monografie?**

— Fotografii despre bogata activitate cultural-artistică de la noi. Aș vrea ca în această monografie să se arate că oamenii din comuna noastră, datorită grijii partidului, au un nou și larg orizont cultural.

— **Și dumneavoastră, tovarășe brigadier Victor ABEL?**

— Aș dori ca un capitol din monografie să se refere la succesele economice pe care le-am dobîndit în urma folosirii științei în cooperativa noastră.

— **Dumneavoastră ce pretenții aveți, tovarășe gestionar al magazinului universal?**

— Eu mă ofer să fiu autor la capitolul nivelul de trai. Aș arăta că țărani din Grindu au bani mulți și nu-i mai pun sub saltea. Numai în 1965 au cumpărat de la magazinul universal mărfuri în valoare de peste 6 000 000 lei.

— **Chiți ani aveți dumneavoastră, bade Vasile?**

— Merg pe 80.
— **Cărturarii din Grindu vor să facă o monografie, o carte despre comuna dumneavoastră. Ce ați dori să se scrie în ea?**

— Să se scrie cum a fost pe vremea cînd duceam dorul mămăligii și ne omora perceptorul. Mă dau eu voluntar la treaba asta. Eu povestesc și dascălii să scrie. Că trebuie să știe tineretul cum se trăia la Grindu în vremea cînd nu era socialism.

★

Dialogul nostru cu intelectualii și cu alți oameni din cele două comune în care am fost înfățișează doar în parte imaginea satului românesc de azi. Prezență vie și permanentă în sat, intelectualul este chemat să slujească procesul de continuă înnoire a lumii noastre rurale. Și în majoritatea cazurilor el face acest lucru cu devotament și dăruire de sine.

G. MINIȘAN

Fotografii de S. STEINER

Pruncii aceștia sînt sănătoși tun. Dar, ca urmare a cunoștințelor pe care și le-au însușit, mulțumită acțiunilor de educație sanitară organizate în satele noastre, mamele s-au obișnuit să-și aducă copiii la control.

Spunea președintele Statului popular din Grindu: „Ei — intelectualii n.n. — trăiesc nu alături de noi, ci împreună cu noi. Lucrul acesta îl înfățișează și fotografia noastră: dascăli și țărance cooperatoare pregătesc un nou program al brigăzii artistice.

I-a cunoscut pe LENIN

de Evgheni VOEVODIN

„Adunarea generală a matrozilor din echipajul revoluționar al flotei din Petrograd a delegat, pentru a discuta cu tovarășul Lenin problema aprovizionării marinarilor luptători de pe Baltica, pe tovarășul Ogariov N. N., care l-a cunoscut personal pe tovarășul Lenin. Mandatul este valabil pentru intrarea la tovarășul Lenin“.

Sigiliu. Semnătură.

Nikolai și-a pus bine mandatul, împreună cu o batistă nouă în care erau înveliți banii, în buzunarul pantalonilor. Tovarășii îi dăduseră și un ordin verbal: să nu doarmă în tren, să ia cu el mauzerul — în eventualitatea că ar aduce vreo hîrtie de la tovarășul Lenin — și, mai ales, să nu piardă vremea de pomană — să ceară tovarășului Lenin un sprijin imediat și deplin...

★

Seară. Nadejda Konstantinovna intră în biroul lui Vladimir Ilici. Continuînd să scrie, Lenin ridică ochii spre dînsa și-i spuse cu bucurie în glas:

— Tu ești, Nadiușa? Stai jos, te rog, stai numai zece minute.

— Și după aceea ieșim undeva? — întrebă Krupskaia.

Lenin dădu aprobativ din cap. Nadejda Konstantinovna era însă convinsă că nici n-o auzise. Nu-i rămînea decît să stea și să aștepte. Dar nu trecură nici zece minute și Lenin se ridică, ieși pentru scurtă vreme din birou și, cînd se întoarse, o întrebă jenat:

— Iartă-mă, mi se pare că mi-ai spus ceva cînd ai venit?

— Așa e — răspunse zîmbind Krupskaia. Ieșim undeva?

— De acord — încuviință Lenin. Azi am avut într-adevăr o zi grea. Să mergem.

Lui Vladimir Ilici îi plăcea să se plimbe la Dealul Vrăbiilor — o periferie a Moscovei care îi amintea intrucîtva de țărîmul drept, abrupt, al Volgăi, pe care îl îndrăgea. Indată ce se urcără în mașină, Lenin o privi pe Nadejda Konstantinovna cu coada ochiului și o întrebă încetîșor:

— La Dealul Vrăbiilor, ce zici? Krupskaia zîmbi.

O dată ajunși, porniră pe jos. În vale scînteiau luminile Moscovei. Îi învăluia un amurg calm, violet.

— Ce bine e — spuse Lenin — tare e bine. Știi, Nadiușa, palavrăgii noștri de „stînga“ vor să editeze un săptămînal. Și știi sub ce titlu? „Comunistul“. Ce profanare!

— Nu te poți plimba liniștit măcar o jumătate de oră?

— Ba da — și Lenin inspiră adînc aerul răcoros al serii.

Apoi se opri deodată.

— Ia te uită! Mai mult ca sigur, cetățeanul e abia venit la Moscova.

Pe o bancă, în fața gardului unei case cu etaj, ședea un om. Scurta de oaie îi era descheiată și de

sub ea se vedea o cămașă de stambă. Avea o barbă lată cit o lopată. Cu degetele-i scurte și groase, omul răsucea o foiță de țigară, răsucea fără grabă, ca și cum operația i-ar fi făcut o deosebită plăcere. Krupskaia se apropie de dînsul. Lenin rămase pe loc.

— De unde sîntezi? — îl întrebă Nadejda Konstantinovna pe omul de pe bancă.

— Is din Tambov — răspunse bărbosul, continuînd să răsucească cu aceeași incetineală foița de țigară.

— Departe. Ați venit la Moscova cu treburi?

Tot fără grabă, țărînul scoase o pungă, presără niște mahorcă în palmă, apoi puse punga la loc, își umplu foița cu mahorcă, răsuci țigara și o aprinse.

— Vă interesează? Am adus pîine.

— Dar cum stați cu pîinea acolo, la Tambov?

— Ce să spun, n-o ducem tocmai rău — răspunse bărbosul și trase cu nesăț din țigară. Pîine avem destulă, și putem s-o și vindem bine. La Moscova e foamete, se teme lumea că în curînd n-o să mai fie pîine de loc. Se pot lua

bani grei pe pîine. Trebuie să știi numai să fii negustor. Am eu niscaiva bani fără nici o bătaie de cap...

Țărînul fuma pe-ndelete, dar n-era zgîrcit la vorbă. Poate se simțea măgălit că niște „orașeni“ i traseră în vorbă cu el și, cine știe poate că-și făcea și socoteala că i urma acestei convorbiri se va alege cu încă o adresă... De pîine au nevoie toți, iar o adresă în plus n-strică.

Vladimir Ilici făcu oțîiva pa spre el și se opri cu mîinile spate. Țărînul îl măsură cu privire „Nu e îmbrăcat prea bine «orașe-

nul» asta; acum toți își dau hainele mai bune pe pîine”.

— Iaca, este o familie care stă lingă „Baltă” — continuă bărbosul.

— Lingă care „Baltă”? — se miră Krupskaia.

Țăranul o privi cu condescendență.

— Da' de unde ești de nu știi nici ce e „Baltă”? E o piață.

— Sînt din Piter — răspuse Nadejda Konstantinovna — am venit de curînd la Moscova.

— Din Piter — repetă țăranul. Chiar din Piter, care va să zică? Toată lumea fuge de acolo. Pînă și Lenin a fugit. Tare ne mai încurcă. Nu-l înțeleg de loc pe Lenin asta. Nu știu ce fel de om fără cap o fi. I-a trebuit nevastă o mașină de cusut și a dat ordin să se ridice mașinile de cusut de prin toate satele. Și nepoată-mi i s-a luat mașina. Tot Kremlinul, cică, e plin acum de mașini de cusut...

Krupskaia își întoarse capul de teamă să nu pufnească în ris. Din spatele ei se auzi tusea reținută a lui Lenin.

— E timpul să plecăm, Nadiușa — zise el.

— Să ne vedem cu bine, oameni buni — își luă rămas bun bărbosul.

După ce se depărtară și riseră în voie, Lenin se întunecă dintr-o dată. Se vedea că îi dispăruse orice urmă de bună dispoziție. Abia în mașină, cînd se întorceau acasă, zise:

— Ce mai chiabur!... Unul ca asta e în stare să te mănînce de viu... Și la Piter e foamete, și la Moscova e foamete. Ce splendid specimen de chiabur, cel mai teribil chiabur! Și ai auzit doar — pîine este! Ne-au declarat pur și simplu război.

★

Ogariov nici nu se gîndise că Lenin îl va primi în aceeași zi. E drept că trebuise să aștepte și că ațipise chiar pe o bancă de pe coridor. Mandatul îl predase unei femei. Mauzerul îi fusese luat încă de la intrare și-i părea rău că avea să apară în fața lui Lenin mai puțin militaros decît s-ar cuveni să arate un matroz revoluționar din flota Balticeii.

...Intră în birou, pocni din călcîie și se opri în prag. Lenin îi veni în întîmpinare și-i întinse mîna. Ogariov se grăbi să i-o strîngă, prinzîndu-l cu uimire și bucurie.

— Tovarășul Ogariov? — întrebă Lenin și, cu capul puțin aplecat pe o parte, îl privi de jos în sus pe noul venit, care era cu două capete mai înalt decît el. În mandatul dumatilă scrie că ne cunoaștem, dar nu-mi amintesc de loc de umneata.

— Vedeți, tovarășe Lenin, eu stăteam cu tovarășii jos, iar dumneavoastră țineți o cuvîntare de la alcon. Anul trecut, în aprilie... Și, im vă spun... am exagerat nițel, și să-mi dau importanță. Dar dumneavoastră nu v-ați schimbat de c de atunci!

— Serios? — zise Lenin. Cu atît ai bine. Ești cumva petersburiez?

— Cel mai veritabil. Cunoașteți zina Ijorski?

— Cunosce.

— De acolo sînt.

— Și ai lucrat la Ijorski?

— Bunicul meu a lucrat acolo. Voi tatăl meu și pe umă și eu. Aainte de a intra în serviciul tei.

— Și de mult lucrezi?

— Din 1915.

— Faci parte din echipaj, nu-i așa? Faci serviciul de patrulă și

de sentinelă și lucrezi cu Ceka. E o muncă grea?

— Așa și așa, tovarășe Lenin. Găsim mitraliere în poduri. Se mai întîmplă să și tragă în noi.

— Să tragă? — se încrunță Lenin. În noi se trage și tot noi sîntem considerați de întreaga lume burgheză vîrcolaci și vampiri. Și o duceți, desigur, greu, faceți foame?

Ogariov nu răspuse nimic. Îl privi pe Lenin, se uită în ochii lui întrebători și dădu doar din cap.

— Știu — spuse Lenin cu asprime. Chiar aseară am asistat la o discuție cu un chiabur...

Și îi povesti pe scurt lui Ogariov întîlnirea de pe Dealul Vrăbiilor. Apoi se ridică și făcu cîțiva pași prin birou.

— Nu e foamete pentru că în Rusia n-ar fi pîine, ci pentru că burghezia și toți cei avuți dau ultima luptă, lupta hotărîtoare împotriva statului muncitorilor.

— Ehei, ce i-aș mai... — și Ogariov se bătu pe șold, uitînd că lăsase mauzerul la intrare.

— Cum? Să-i împușcăm? Nu!

— exclamă Lenin. Vom lua noi pîinea și altfel. Neapărat o vom lua, așa să și transmîți tovarășilor dumatilă matrozi. Iar pînă atunci...

Lenin se apropie de Ogariov care se ridică în picioare.

— Șezi, șezi — îl opri Lenin. Ești din Piter, ca atare cunoști orașul?

— Cum să nu, îl cunosc.

— Vezi, dragă tovarășe Ogariov, pe Prospektul Lesnoi, în clădirea în care locuia șeful poliției, s-a deschis o instituție pentru copii. Ceva ca un fel de orfelinat și totuși nu e chiar un orfelinat. Acolo stau copiii muncitorilor din Piter căzuți pe frontul de la Pskov. O duc foarte prost, fac foame. Avem pentru acești copii o sută douăzeci de puduri*) de pîine.

Lenin ațintise asupra lui Ogariov o privire iscoditoare.

— Și mai avem cinci sute de puduri pentru colonia de copii din Piter — continuă Lenin și își frecă fruntea cu palma, ca și cum ar fi vrut să-și netezească cutele. Mai multă pîine deocamdată n-avem. Iar s-o luăm de la copii...

— Ce spuneți, Vladimir Ilici!

— îl întrerupse Ogariov.

— Vei putea să explici toate acestea tovarășilor dumatilă?

Ogariov căzu pe gînduri. Își aduse brusc aminte de mesele goale și de bucata de sfoară cu care își împărțeau pîinea. Și își mai aminti un vis — strachini pline cu ciorbă grasă.

Lenin aștepta.

— Am să pot — spuse Ogariov. Chiar așa am să le spun: întîi și întîi au nevoie de pîine copiii, și basta. Iar curelele astea ale noastre sînt lungi, mai este loc pentru găuri. Tăcu o clipă, apoi adăugă: dacă îmi dați voie, aș duce eu această pîine copilașilor.

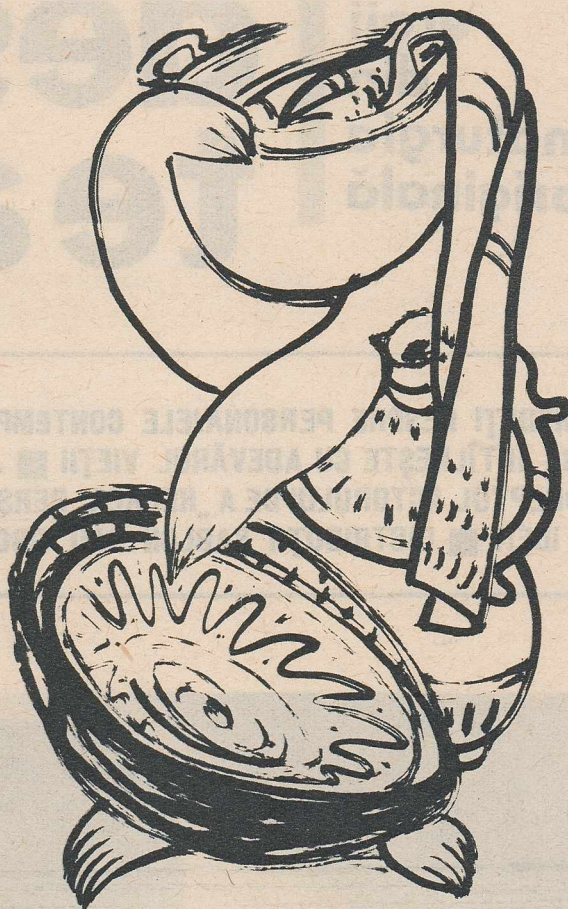
— Bine — încuviință Lenin. Nu este numai pentru copii, este pentru viitorul revoluției, așa să le spui tovarășilor.

Zece minute mai tîrziu, Ogariov ieșea din Kremlin. Mauzerul i se bălăbănea pe șold. Legîndu-se ușor în mers, Ogariov mergea spre gară și nu-i părea rău decît de un singur lucru: că nici unul dintre cei pe care îi întîlnea în drum nu bănuia măcar că prin fața lui trece nu doar un matroz revoluționar din flota Balticeii, ci un om care l-a cunoscut personal pe Lenin, așa cum scrie de altfel și în mandatul lui.

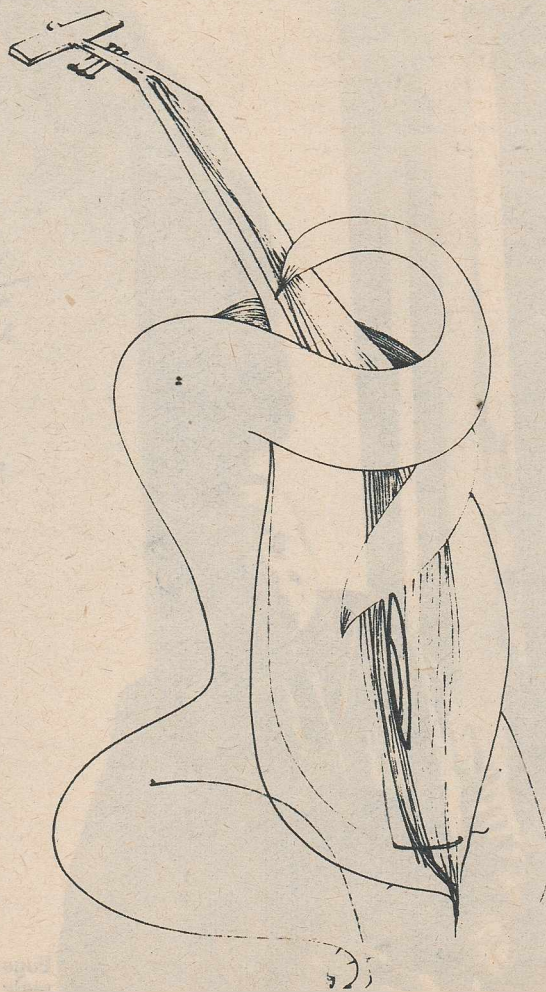
(Fragment dintr-o povestire transmisă de agenția „Novosti“.)

*) Un pud — 16,381 kg.

din expoziția florica cordescu

Taina lucrurilor (V).

În discuție:
eroii
din
dramaturgia
originală

dialog despre teatru

CU
EUGENIA POPOVICI
ȘI
GEORGE CONSTANTIN

■ CE CREDEȚI DESPRE PERSONAJELE CONTEMPORANE PE CARE LE-AȚI INTERPRETAT? ■ CÎND CONVENȚIA TEATRALĂ SE ÎNTÎLNEȘTE CU ADEVĂRUL VIEȚII ■ ...ȘI CÎND AUTENTICITATEA ÎNTÎRZIE LA ÎNTÎLNIRE ■ PÎNĂ UNDI MERGE DREPTUL ACTORULUI DE A „RECREA” PERSONAJUL? ■ PREFERAȚI DRAMA SAU COMEDIA? PIESELE DE SITUAȚII SAU DE IDEI? ■ DISTRIBUȚII ȘABLON SAU OBOSEALĂ INTERIOARĂ? ■ ROLURILE FEMININE — ROLURI VITREGITE

Eugenia Popovici într-unul din ultimele ei roluri de compoziție: dada Domnica din „Moartea unui artist”.

Să reluăm un adevăr bine știut: oricît de irezistibilă ar fi atracția pe care un mare rol clasic o exercită asupra unui actor (și ce tânăr student nu s-a visat în Edip sau Hamlet, în Hlestakov sau în Ștefan cel Mare!), oricît de puternică ar fi pentru spectator chemarea unui afiș Caragiale (și cîți nu au văzut „Scrisoarea pierdută” în două-trei versiuni scenice!), piesa de actualitate, piesa unui azi fierbinte, adevărat, rămîne totdeauna favorita nr. 1. Atît a actorului, cît și a publicului. Firește, atunci cînd ea se privește direct în chipul acestui azi și se străduie să-i deslușească și să-i exprime cu artă esențele semnificația. Făcîndu-și mari servicii reciproce, piesa contemporană a lansat nu o dată veritabile talente actoricești (gîndiți-vă numai la George Constantin actorul care și-a cucerit publicul jucînd în ultimi trei ani numai în premiere românești); iar actorii la rîndul lor, au dat uneori textelor dramatice o (două — și cît de pregnantă! — viață artistică (să ni-l reamintim pe Radu Beligan în al său Cerche sau în mai recentul „Șef al sectorului suflete”).

Relația aceasta actor-personaj, comunicarea această de intimă, de totală, a stat deseori la baza succesului unei piese. Actorul rămîne cel mai sever și cel mai apropiat prieten al personajului, el e cel mai în măsură să-i cunoască și să-i judece comportările, veridicitatea. De aici am și pornit discuțiile cu interlocutorii noștri.

GEORGE CONSTANTIN
„Va trebui să-mi dezamăgesc spectatori care m-au vădeau pe scenă numai în postura de om cum secade”.

Distribuirea lui George Constantin în rolul acel veros Sinești din „Jocul ielelor” a stîrnit o oarecare mirare (ce vreți, și spectatori s-au fixat în anumi automatisme, și-au creat clișee în ce privește „genu unor actori!”): e greu să-ți imaginezi așa mare lămină interioară, așa generozitate calmă, așa lăditate care filtrează patosul unui Proca („Stea polară” — S. Fărcașan), a unui Roșca („Oricît părea de ciudat” — D. Dorian), a unui Vlăscea („Simple coincidențe” — P. Everac) — convert dintr-o dată în neomenie și lipsă de scrupule.

— Să ne înțelegem: nu există un om „pozitiv” în sensul restrîns, sărac, care i s-a acordat un termenului, nu există un om cu desăvîrșire rău, altul cu desăvîrșire bun. Ce spectator m-ar crede dacă i-aș prezenta pe scenă o asemenea speță morocromă?... Albul și negrul nu sînt nici măcar culdarămite categorii umane! Fiecare om — o și cu toții — e chintesența unui complex de trăsături umane, adeseori contradictorii, dar de bună seamă cu o dominantă care arată direcția personalității și esența sa. Cele trei personaje de care pomenu

erau fiecare altceva, altfel, dar aveau într-adevăr o trăsătură comună, o trăsătură care le preciza istoria, solul național: se dăruiau unui ideal social generos, unei cauze mari. Firește, asemenea personaje sînt tonice și actorul vine cu plăcere în întîmpinarea lor scenică, mai ales dacă sînt bine construite dramatic.

— Și aveți ceva să le reproșați din acest punct de vedere? Dacă nu mă înșel, datorati atît lui Proca cît și lui Roșca două din marile dv. succese, două premii republicane de interpretare...

— Fapt pentru care le sînt, desigur, recunoscător. Dar asta nu mă împiedică să le văd, și lor, și mie, cusururile. Inginerul Roșca, de pildă, este foarte interesant conceput și foarte interesant început, dar mi se pare că autorul nu l-a dus pînă la capăt, l-a cam lăsat în suspensie. În piesă, mai mult se discută despre el decît acționa el însuși...

— Ceea ce, firește, presupune un efort special de construire scenică...

— Da, Roșca avea imense tăceri și eu trebuia să-l construiesc din aceste tăceri, din această permanentă stăpînire de sine. Nu a fost treabă ușoară.

— După cum Vlăsceanu din „Simple coincidențe” trebuia să știe să asculte, să privească, mereu alte personaje, mereu altfel, mereu cu o participare sufletească de alt ordin.

— Vlăsceanu își pune întrebări, întrebări tot mai subțiri, și nu-și permite răspunsuri șablon, nu se închide în suficiență — de asta mi-a plăcut. Are urcușuri și scăderi, greșește — uneori își recunoaște vinile, alteori nu, dar e uman pentru că se simte responsabil față de cei din jur. E o trăsătură absolut caracteristică eticii noastre noi, comuniste, e — dacă vreți — acel „pozitiv” al vremurilor de azi.

— Dar l-ați interpretat și pe Manole, omul care și căuta omenia pierdută printre formulele reci ale unei științe sterile.

— A fost pentru mine o experiență cu totul inedită și în mod special dificilă. Nu jucasem pînă la 11 personaje-simbol, personaje de legendă, personaje-netaforă. Sint, ca să zic așa, un actor foarte pă-

mîntean, am interpretat personaje realiste, am o a-nume școală de teatru. Sincer vorbind, eu am făcut și din acest interesant erou al lui Horia Lovinescu cam ce pot eu face: un om obișnuit, care respiră, simte omeniește, suferă. Nu pot juca un om gol de sentimente; din moment ce nu-l pot crede eu, cum să-l fac pe spectatorul din stal să mă creadă? Să știți însă că nu e de loc ușor să joci simplu, să-l recreezi pe omul de lingă tine, pe care îl vezi toată ziua și ai impresia că îl cunoști, îi știi toate gesturile și intonațiile; scena nu-ți permite să practici un „simplism” de stradă: autenticitatea trebuie să se întîlnească, să se interfereze și să se contopească cu convenția teatrală. Altfel nu mai este teatru...

— Să conchidem deci că „specializarea” dv. ca interpret al eroilor omenoși (...să ocolim termenul de „pozitiv”) vă convine...

— Da. Dar nu-mi ajunge. Profesional, „specializarea” este o pacoste: usucă, sleiește. Mi s-a propus să-l fac pe „Danton” al lui Camil Petrescu, să joc în „Noaptea furtunoasă” și, poate, chiar un Tartuffe. Repet acum un Pirandello, „Henric al IV-lea”. Îmi pare rău, dar ca trebui să-mi „dezamăgesc” spectatorii care mă vedeau pe scenă numai în postura de om cumsecade.

EUGENIA POPOVICI: „Visez un rol de comedie bufă, cu multă mișcare, veselie, culoare”.

— Un rol de întindere într-o piesă originală? Doar unul: „Maria” lui Vasile Iosif. Un rol bun, într-o piesă nu tot atît de bună. Cam puțin pentru o carieră actricească, nu credeți? Dar aș greși spunînd că mă socot anume vitregită...

— Aveți dreptate, dramaturgii noștri au neglijat în general rolurile feminine. Există destule piese în care actrița e solicitată numai ca prezență decorativă, în timp ce marile probleme legate de viața actuală a femeii sînt acoperite cu o tăcere de loc aurită.

— Am jucat cîndva în „Refeta fericirii” un rol pe care Baranga l-a construit generos: inceptea pe o tonalitate comică, se termina în dramă. Baranga cunoaște sufletul femeii, eroinele sale au elemente ale unei psihologii noi; dar aceste elemente — și nu numai ele — sînt reflexe ale problemelor de viață ale bărbaților. Cînd femeile scriu despre femei — și mă refer la piesele Luciei Demetrius, ale Sidoniei Drăgușanu — parcă întîlnești mai multă și mai adîncă înțelegere a problematicii feminine. Dacă nu ne-am înțelege noi între noi...

— Și totuși, rolurile care v-au dat cele mai mari satisfacții au fost scrise de un dramaturg, s-o recunoaștem. Bătrîna secretară din „Surorile Boga”, ca să nu mai vorbim de dada Domnica din cealaltă piesă a lui Horia Lovinescu, „Moartea unui artist”, sînt momente artistice de neuitat. Interesant e și faptul că amîndouă au fost roluri de compoziție.

— Toată viața am făcut mai cu seamă compoziție. E drept, unele actrițe evită adesea personajele în vîrstă; dar eu cred că artistul adevărat nu trebuie să se arate pe el însuși pe scenă, ci să arate personajul. Să știți că rareori îți poate da un rol atîta intensă bucurie cît mi-a dat mie interpretarea acestei bătrîne țărance de 85 de ani. Realizarea dadei Domnica mi-a cerut grele strădanii (procesul de găsire a personajului, de devenire a lui e pentru mine totdeauna generator de insomnii și palpitații!); a trebuit să mă transform radical, să-mi fac alt chip, altă mișcare, altă voce, alt ritm psihic. Dar mai ales a trebuit să mă pătrund de această înțelepciune populară plină de miez: pentru că Lovinescu concentrase în dada Domnica esență filozofică de tip popular, lumină, credință. Ca atare, strădanii ce mi s-au pîrîut la un moment dat chinuătoare s-au transformat într-o mare satisfacție artistică.

— Și ce rol v-ar tenta să interpretați acum într-o piesă originală?

— Visez un rol de comedie bufă, dusă chiar pînă la grotesc, cu multă mișcare, veselie, culoare. Dar știu eu dacă voi avea parte de așa ceva? Bine spuneți că se creează ticuri în distribuțiile actoricești: am debutat în Oana și timp de 10 ani mi s-a dat să joc numai dramă. Printr-o întîmplare am creat Agnès din „Școala nevestelor” și următorii 10 ani am jucat numai comedie. Acum sînt în zodia rolurilor dramatice... Știu eu cînd o să ies din ea?

Într-un număr viitor, vom reveni cu alte interviuri pe aceeași temă.

Sanda FAUR

George Constantin, actorul care și-a cucerit publicul jucînd în ultimii trei ani numai în piese românești.

foileton

puricele

Stăteam la masa mea de lucru. La un moment dat simt că pe picior își începe ascensiunea un purice. Mă aplec binisor și dau să-l prind cînd, deodată, masa este clătînată cu putere și de sub ea apare, în patru labe, un tip cu chipul răvășit de spaimă.

— Ce faci, dom'le, ești nebun?

În fața acestei apariții subite, pur și simplu mi-a pierit glasul.

— M-ai făcut să trag o spaimă grozavă!

— ! ? !

— Noroc că te-am simțit la timp, altfel...

După ce mi-am revenit din spietură, am zis:

— Dacă nu mă-nșel, n-am avut onoarea...

— Jack!... Purice.

— Scuzați, dar n-am înțeles.

— Am spus că mă cheamă Jack și că sînt de profesie purice.

Mă uit la el: aparent, un tînăr bine îmbrăcat, ușor de confundat cu mulți oameni tineri pe care-i poți întîlni la tot pasul. În timp ce îl analizam, îmi zărește pachetul de „Snagov” de pe masă, la o țigară, și-o aprinde, mai bagă alte două în buzunarul de la piept, apoi se trîntește în fotoliul din fața mea, punîndu-și picior peste picior și trăgînd adînc din țigara aprinsă.

— Mersi!

— N-ai pentru ce!

— Ce făceai? Aha, te ocupi cu scri-sul.

— Puțin.

— Pică, pică?

— Hm! Așa și așa!

— Ia spune, tataie, e ușor să scrii?

— Dar de ce mă întrebi?

— Păi, m-aș fi apucat și eu de trebu-soara asta...

— Zău? Dar, dacă nu ți-e cu supărare, cu ce te ocupi?

— Cu ciupitul.

— ! ? !

— Trăiesc din ciupeli. Pișc pe unul, pișc pe altul, cum se nîmerește. Nu ți-am spus, tataie, că sînt de profesie purice?

— Așa-i, uitasem.

— Om liber. Fără condică de prezență, fără șefi incuiați, fără ședințe...

— Și-ți merge?

— Merge! Da' trebuie să fii atent, c-altfel o-ncurci! Chiar tu erai să-mi faci pocnogul!

— Scuză-mă! Dar explică-mi și mie cum e cu ciupitul ăsta?

— Păi... ce să-ți spun? În primul rînd, tre' să fii deștept. P-ormă, să fii „jmecher”. Da' nu așa... ci jmecher foc!

— Aha! Și pe urmă?

— P-ormă?... Păi p-ormă piști.

— Tot nu înțeleg.

— L-ai văzut pe „Stanislas”?

— Nu.

— N-ai găsit bilete, așa-i?

— Așa-i!

Îl văd că bagă mîna în buzunar și scoate un teanc de bilete.

— Poftim! Ți-l dau ieftin, tataie, că te cunosc și-mi ești simpatic. Șapte lei, o nimica toată! Pă piață-l dau cu opt. Dacă ai nevoie, vii la băiatu'. Da' fotbalul îți place?

— Mai întrebi?

— Rapidist?

— Nu. Dinamovist băcăuan!

— Zău? Ete...! Da așa-i că luna nu găsești „Sportul”?

— Așa-i!

Se desface la haină și dintr-o despărțitură specială scoate un teanc de ziare.

— Tot ieftin! 50 de bani, că-mi ești simpatic.

— Și dacă nu ți-aș fi?

— Un leu. Eh, dar astea-s „mizilicuri”. Am și afaceri serioase.

Zicînd acestea, se aplecă spre mine și mă întrebă încet, misterios.

— N-ai nevoie de Perlan?

— Nu știu, s-o întreb pe nevastă-mea.

— Da' niște cărți așa..., faine, rarissime, cu femei goale și cu amanți? 50 de lei bucata!

— Lasă-mă, nene, că-s om serios!

— Ptiu! Dar ortodox mai ești, tataie!

— Ascultă, vreau să te întreb și eu ceva.

— Zi-i!

— Cîți ani ai?

— Mulți, că-s deștept, și puțin, că-s tînăr!

— Asta cam cît înseamnă?

— Să zicem douăș doi.

— Și cu ce te mai ocupi afară de „afacerile” astea?

— Vara fac poze. Opt lei bucata. Vrei să-ți...?

— Nu, mulțumesc! Te-ntrebam însă dacă te ocupi și cu ceva mai serios?

— Pardon! Mă jignești!... Se poate?... „Fines”!... Păi ce, astea nu-s lucruri serioase, tataie?

— Și dacă sînt și altele mai serioase?

— Ai „ceva” pentru mine?

— Am. Uite: ce-ar fi să te apuci și să muncești? Știu un...

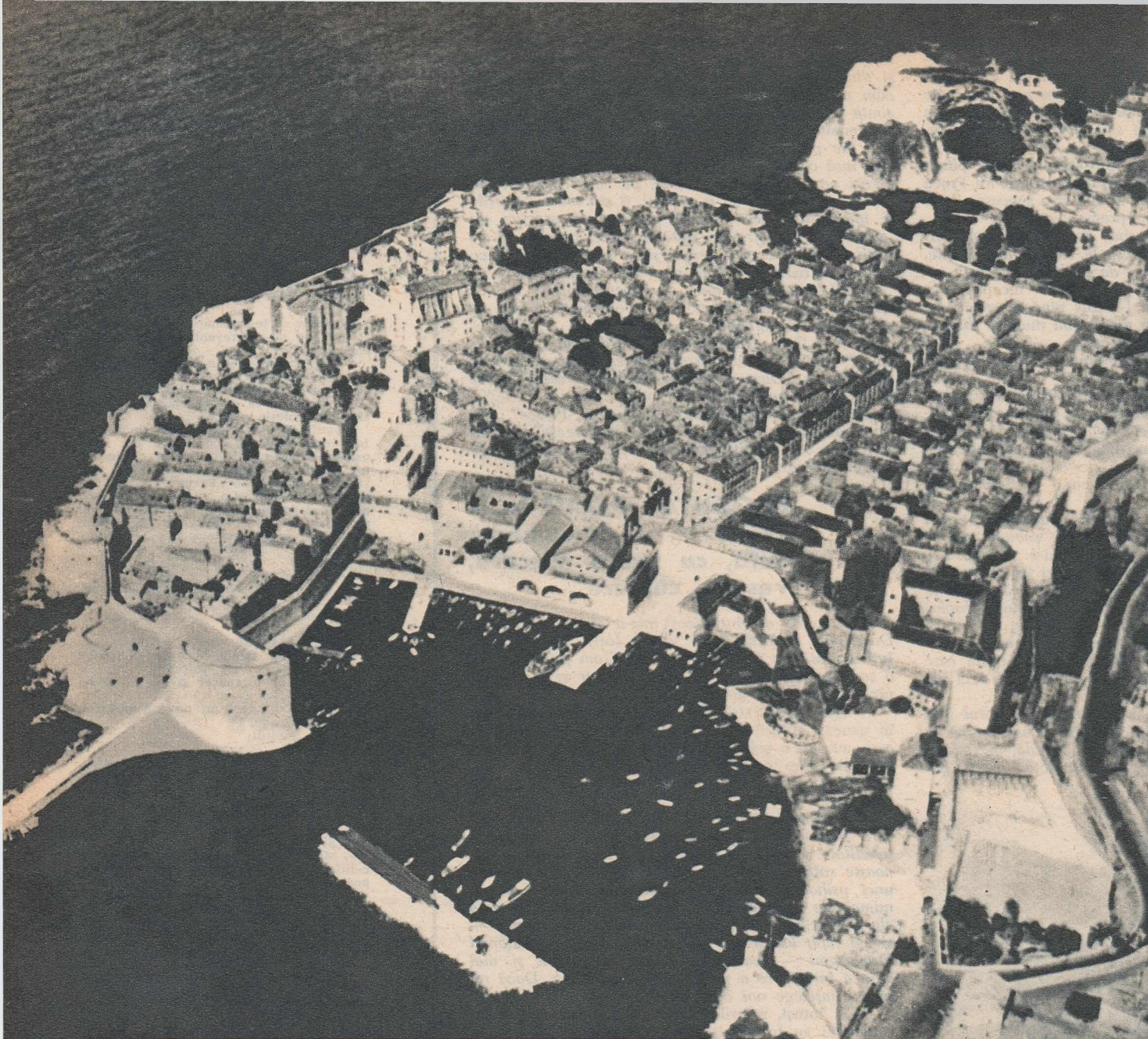
N-am apucat să spun ce voiam, că omul meu s-a dat imediat de trei ori peste cap și a devenit iar purice. Și bineînțeles că a dispărut!...

Victor SIMION

11

mi și ma

◀ Orașul-cetate
Fiind în întreg
pe roci calcar
și celelalte la
pe țărâmul m
regiunea litor
terenul pe car
struit au treb
consolidate p
feri de acțiun
a apei.

Galerie în p
tojna. În po
se vede cale

Autostrada ce urcă în serpentină spre culmile Munților Dinarici, adesea săpată în calcare, ne conduce spre depresiunea Ljubljana, iar de aici la localitatea și celebra peșteră Postojna. Ne aflăm în centrul carstului sloven.

Întreaga suprafață a munților Notranjsk și a platoului Karst-Cičarija este scrijelită de fisuri largi și ciuruită de doline — al căror număr ajunge pînă la 150 pe kilometru pătrat. Rîurile subterane au dat naștere unui mare număr de peșteri remarcabile prin lungimea lor, prin galeriile polietajate și îndeosebi prin gama foarte variată de forme concreționare — stalactite, stalagmite, coloane, domuri etc. Printre aceste peșteri amintim de Postojna, Predjama, Skokjan, Rakek-Skokjan, Planina — cele mai multe electrificate și amenajate, accesibile oricărui turist.

★

Am putut cunoaște mai îndeaproape regiunea carstică a Iugoslaviei în perioada specializării pe care am făcut-o în țara vecină și prietenă, în cadrul acordului de colaborare cultural-științifică dintre țara noastră și R.S.F. Iugoslavia.

Karstul — podiș calcaros cu forme caracteristice determinate de acțiunea de dizolvare a apei de infiltrație — este deosebit de bine reprezentat în Iugoslavia, fiind apreciat ca regiunea celor mai clasice forme și fenomene carstice. Iar cît despre întinderea în Iugoslavia a formelor și fenomenelor carstice de suprafață și adîncime este de ajuns să amintim că dolomitele și calcarele pe care acestea se grefează ocupă 72 470 km² — adică aproape 29% din suprafața întregii țări.

De altfel însuși termenul de „carst” provine de la denumirea ținutului calcaros Karst, situat în partea de nord-vest a R.S.F. Iugoslavia. Aici

aceste fenomene prezintă o dezvoltare deosebită și tot aici au fost studiate pentru prima dată.

in lumea subpămînteană a sloveniei

O impresie deosebită o lasă sistemul peșterilor Postojna — în număr de cinci — cu o lungime totală de circa 23 km. Marea dezvoltare a unor impunătoare și variate forme concreționare a atras încă cu cîteva sute de ani în urmă atenția exploratorilor. Astăzi peștera este integral electrificată și a fost vizitată pînă în anul 1965 de peste 6 milioane turiști. În interior s-au construit poteci de acces și chiar o cale ferată dublă, lungă de circa 3 km. Galeriele largi, sălile grandioase, abundența și varietatea scurgerilor concreționare, a coloanelor, domurilor nu pot fi uitate de cei care le-au văzut măcar o dată.

Ca o curiozitate, menționăm „Sala de concerte” — denumită astfel după sunetele variate generate de picăturile de apă de diverse dimensiuni care cad de pe tavan de la diferite înălțimi. Suprafața sa este de circa 3 000 m², înălțimea medie de 50 m și capacitatea de aproximativ 10 000 persoane. În acest cadru natural deosebit de adecvat s-au desfășurat între 12 și 26 septembrie 1965 lucrările celui de-al IV-lea Congres internațional de speologie. Tot în cadrul mirific subteran din Postojna se desfășoară adesea festivaluri de folclor, concerte etc. În același timp, marile săli subterane păstrează și amintiri glorioase legate de lupta antifascistă a poporului iugoslav. Astfel, în anii agresiunii și ocupației hitleriste comandamentul german, cărui pămîntul îi tremura permanent sub picioare, a considerat că un mare depozit de carburanți, ascuns adînc sub pămînt la Postojna, ar fi ferit de atacurile partizanilor. Calculele hitleriștilor s-au dovedit însă greșite, deoarece eroicii luptători antifasciști iugoslavi

au izbutit să incendieze și acest depozit. Zil de-a rîndul au explodat și ars atunci butoaiile de benzină. Ian umele acestui foc se mai văd și astăzi pe zidurile de calcar.

Problemele carstului Sloveniei constituie principala preocupare a Institutului pentru studiere carstului de pe lângă Academia de științe Sloveniei, cu sediul la Postojna. Tot aici s-a înființat și un muzeu dedicat prezentării carstului.

Prezența numai în Slovenia a peste 350 peșteri, bogăția și varietatea ornamentației lor, existența unor avene, cu adîncimi care ajung pînă la 320 m atrag an de an un număr tot mai mare de oameni dornici să le exploreze. Numai în Slovenia există astăzi 11 cluburi de speologi amatori — fiecare avînd în medie cîțiva 50 membri — care cercetează sistematic lumea subterană a ținutului.

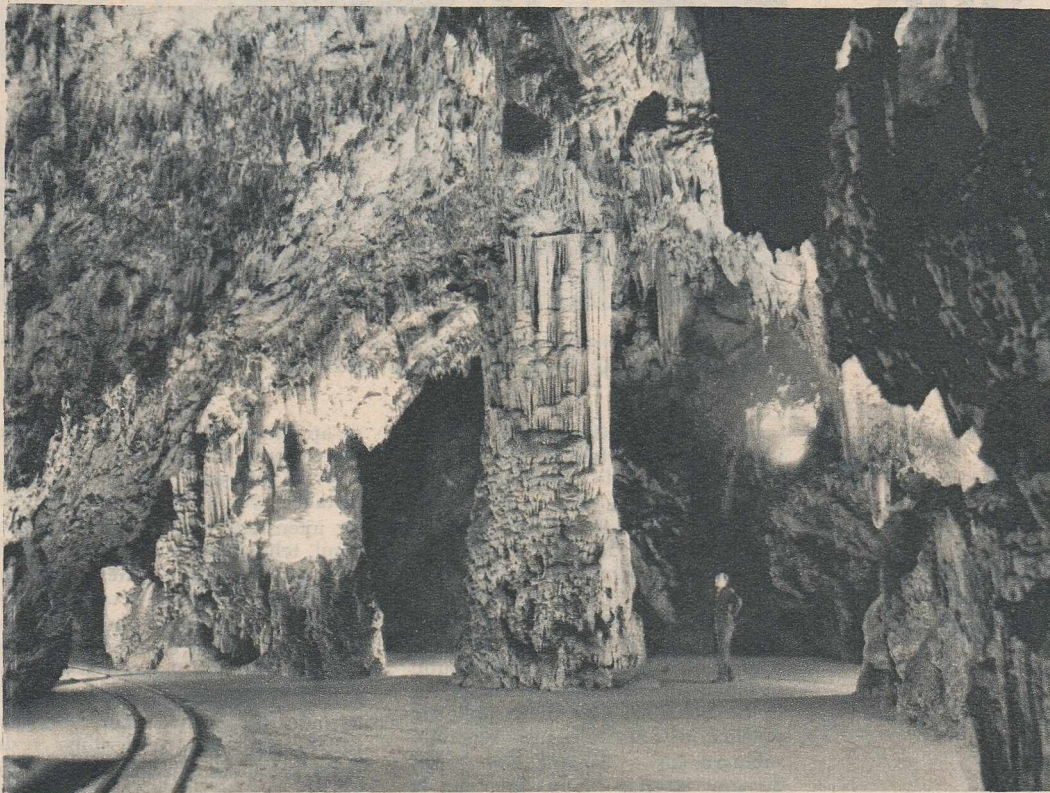
coasta dalmați

După numai o oră de mers cu autobuzul și șoseaua asfaltată ce leagă Postojna de oraș Rijeka ne aflăm pe malul Mării Adriatice. Contrastul izbitor dintre mare și munte, dispunerii etajate a orașelor, numeroasele hoteluri, viagenții de voiaj, forfota turiștilor caracterizează nu numai Rijeka, ci toate orașele aflate de-a lungul coastei Dalmației. Călătorul proaspăt sosit este, de obicei, întâmpinat de localnici și tradiționalele smochine, tradiție asemănătoare celei a tratării oaspeților cu pîine și sare în țara noastră.

În drumul pe magistrala adriatică de la Rijeka la Dubrovnik, peisajul atrăgător al litoralului, cu numeroase insule, canale, golfuri, capuri, faleza puternic înclinată și erodată de valuri scurte, plajele înguste, adesea pietroase, locurile care se succed aproape continuu — mult dezvoltate în jurul unor vechi cetăți — ca și

ca postojna strala adriatică

— note de drum din r.s.f. iugoslavia —

multul prezent pretutindeni cuceresc în întregime atenția călătorului care nu bagă de seamă cum se scurg orele și kilometrii.

O amintire de neuitat mi-a lăsat-o întâlnirea cu bora — vânt care bate dinspre uscat spre mare. Canalizându-se pe văi, el ajunge la litoral cu o mare forță, smulgând uneori acoperișurile caselor, dezrădăcinând copacii. La Sibenik, unde am fost prins de un astfel de vânt, am văzut cum, în urma rușii creștelor valurilor, deasupra mării se formase un strat cețos alcătuit din picături fine de apă menținute în suspensie, care acopereau la un moment dat suprafața mării. Aveam senzația că mă aflu pe țărmul unei mări de lapte sau că privesc dimineața, de pe Bucegi sau Postăvarul, Depresiunea Birsei scaldată în ceață.

în luptă cu carstul

Dubrovnikul — port și mare centru turistic, așezare de un deosebit pitoresc care a luat naștere încă din secolul al VII-lea — cu monumentele și cetatea sa, cu străzile sale înguste, în pantă, este unul dintre cele mai importante orașe de pe coastă. O realizare originală o constituie aeroportul Dubrovnik, ale cărui piste de decolare și aterizare au fost construite pe un relief de doline numeroase și adânci. M-a impresionat de asemenea lupta dusă în regiunea carstului pentru mărirea suprafețelor cultivabile. În acest sens au fost făcute terasări, iar blocurile de piatră caracteristice regiunii au fost adunate, din ele construindu-se ziduri, pentru ca suprafața cultivabilă să poată fi mărită în pofida celei ocupate de aceste blocuri.

De fapt, singurele suprafețe mai întinse pe care se practică agricultura în zonele de carst sînt situate în depresiuni (polje), pe care marele geograf sîrb J. Cvijić le numea „oaze în pustiiul calcaros”.

între palmieri și brazi

Dacă vegetația mediteraneană, naturală și cultivată, este caracteristică zonei litorale pe o lățime de câțiva kilometri, în rest dominînd relieful calcaros golaș, — holocarstul — imediat ce trecem coasta munților întîlnim cu totul alt peisaj. O umiditate mai accentuată determină prezența pădurilor de foioase și conifere pînă la altitudinile cele mai mari, rîurile sînt bogate în apă, terenurile — fertile.

O notă caracteristică o dau regiunilor carstice pitoreștile chei ale rîurilor Neretva, Drin, Lîm etc., asemănătoare cu defileele Jiului sau ale Olului. Pe aceste văi au fost amenajate lacuri de retenție ale căror ape pun în mișcare puternice turbine — ca de exemplu cele de la Zvornik, Bajina-Bašta, Jablanica ș.a. Mărețe, mult apreciate de turiști sînt cascadele și lacurile Plitvice (cunoscute nouă din filmele „Winnetou”), precum și unele lacuri carstice din Munții Dinarici, situate în avene, cu adîncimi de peste 150 m.

★

Nu pot încheia însemnările de față fără a sublinia ospitalitatea și atenția cu care am fost înconjurat în tot timpul șederii mele în Iugoslavia. Discuțiile purtate, comunicările prezentate de noi, printre care și cele asupra carstului din Republica Socialistă România, au contribuit la lămurirea unor aspecte care prezintă laturi comune sau diferențiază carstul nostru de cel iugoslav; totodată ele au contribuit la strîngerea legăturilor dintre geografii noștri și cei iugoslavi, pe linia cunoașterii reciproce mai profunde, în vederea unor colaborări viitoare.

I. D. ILIE
lector universitar
Facultatea de geologie-geografie
a Universității București

principii de programare (I)

uite-o... nu e...

Credeam că Robin Hood s-a retras definitiv în desigurile pădurii Sherwood, dar săptămîna trecută a reapărut pe micul ecran surprizător și brav ca de obicei. O politețe elementară i-ar fi impus să-și ceară scuze pentru îndelungata și inexplicabila absență. A aflat însă, probabil, că la televiziunea noastră (care organizează de altfel și cursuri de politețe, explicîndu-le pe larg tinerilor de ce nu-i frumos să arunci coji de semințe de la balconul cinematografului) nu se obișnuiește să se solicite motivarea absențelor. Emisiunile se nasc, mor și uneori reinvie fără ca telespectatorii să înțeleagă ce s-a întîmplat. Nu-i exclus ca și Wilhelm Tell să ne facă o surpriză și să se întoarcă printre noi. Doar calul Fury devenit nu se știe de ce „emisiune pentru cei mici” galoapează acum din joi în joi, după ce luni de-a rîndul s-a prezentat foarte rar la start.

Dacă pentru seriarele de import există poate justificări obiective, măcar periodicitatea emisiunilor proprii ar trebui respectată cu strictețe. Între prima și cea de-a doua întîlnire a elevilor cu Euterpe și Terpsihora au trecut însă cam trei luni. Programările sînt atît de capricioase, încît nimeni nu poate bănui dinainte cînd se va reîntîlni cu o emisiune care-l interesează. „Săptămîna”, „Teleciclopedia”, „Trei tablouri pe săptămîna”, „Teleglobul”, „Telecronica economică”, „Clubul tineretii”, „Telesportul”, „Seara de teatru”, de curînd „Cabinetul medical TV”, iar dintre seriiale „Sfîntul” și „Omul invizibil” sînt împreună cu alte două-trei emisiuni, singurele jaloane certe. Ar trebui să existe mai multe. Nu e vorba de o încorsetare rigidă a tuturor orelor de emisie în tipare prestabilite. Oricînd va fi binevenită surpriza plăcută a unei emisiuni originale, unice, fără afiliere la vreo rubrică. Dar televiziunea are obligația de a-și respecta angajamentul implicit pe care-l constituie lansarea unei noi emisiuni. Este un act plin de răspundere care nu ar trebui să se producă decît atunci cînd inițiatorii lui au certitudinea că vor putea continua indefinit și, mai ales, la intervale hotărîte, anunțate publicului chiar de la început.

Care este oare periodicitatea unei emisiuni atît de prețioase ca „Cenușăresele ecranului”? Unde sînt „Cireșarii”? Dacă s-au terminat, să ni se spună. De ce „Ham, Chiț, Miau” au dispărut din program exact cînd își depășiseră criza de creștere, devenind niște prieteni așteptați de toți copiii? Sînt din păcate și emisiuni care se ofilesc repede, așa cum a pățit „Cu mască și fără mască”. Eliminarea lor devine un act de salubritate. Ea este însă de neînțeles în cazul unor în vădită și rapidă creștere calitativă, ca serialul lui Alecu Popovici. Sînt și emisiuni rebutate de la debut, cum a fost cea în care Stela Popescu telefona, neobosită, unor telespectatori dinaintea aleșii și avizată (pentru că nu așa se stabilește o adevărată legătură cu publicul). Acestea trebuie sacrificate fără ezitare. Nu însă și prezentatoarea, cînd se întîmplă să fie atît de înzestrată. Și, mai ales, nu este de înțeles de ce au o soartă similară emisiuni de succes („Din lumea largă” a lui Alexandru Stark) sau de mare viitor (din nou „Camera invizibilă”).

Scrutîndu-și puțin memoria, fiecare dintre noi își va aminti cel puțin cîteva emisiuni eliminate din programe înainte de a-și fi dezvoltat toate posibilitățile și, în orice caz, înainte de a le fi epuizat. „Vicleniile vulpii”, „Povestirile din Rubovia” sînt încă două exemple luate din programele pentru copii, care par a deține recordul în materie de șovăială.

Luna aceasta, televiziunea americană va scoate din circuit 38 de emisiuni care nu-i mai interesează pe spectatori pentru că s-au învechit. Vîrsta lor: „Ozzie și Harriet” — 13 ani, „Perry Mason” — 9 ani, „Donna Reed” — 8 ani, „Hazel” — 6 ani. O singură emisiune „Dick Van Dyke” se retrage, în plină glorie, după 5 ani de programare neîntreruptă. Explicația autorului: „Am vrut să părăsîm terenul cît timp sîntem încă mîndri de serialul nostru”.

Nu e neapărat necesară asigurarea unei asemenea longevități, care poate deveni obositoare. Ar trebui însă ca toate sectoarele televiziunii noastre să se inspire din seriozitatea unor colective ca cel care programează emisiunile teatrale: în fiecare miercuri, prezentarea unui spectacol din țară și, la intervale acceptabile, spectacolele din repertoriul propriu — alcătuit cu multă competență — în general superioare calitativ celor retransmise.

Felicla ANTIP

interviul „flacării“

din lumea
sunetelor
care nu se aud

detectarea tumorilor...

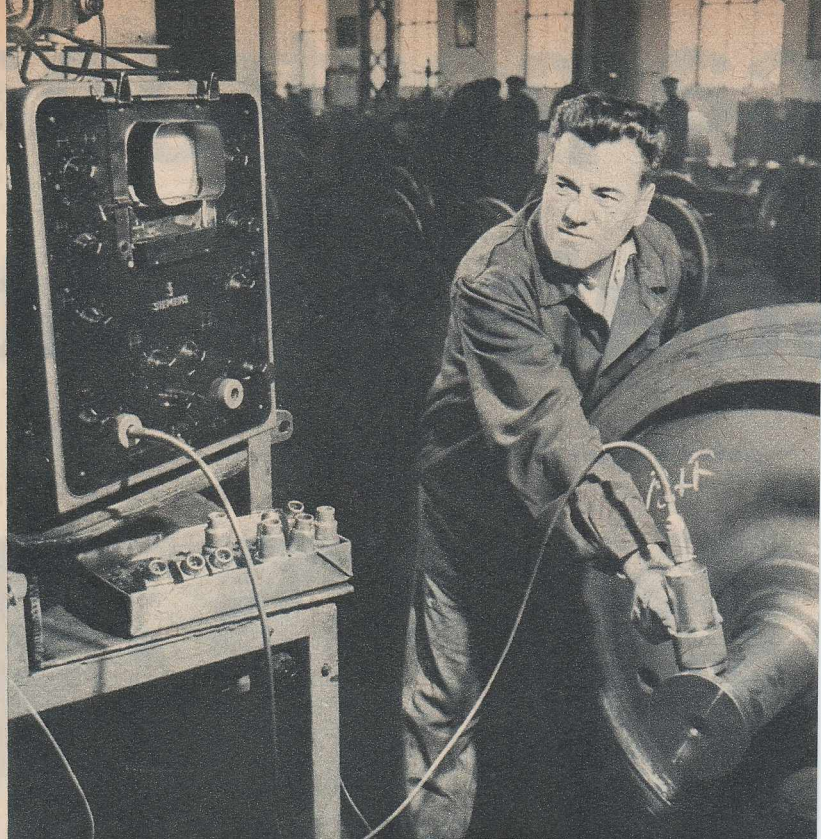
sudură cu ultrasunete...

bisturiul ultrasonice...

De vorbă cu inginerul Mircea GRUMĂZESCU, secretar științific al Comisiei de acustică a Academiei Republicii Socialiste România

Descoperite la începutul secolului nostru, ultrasunetele — care pe atunci reprezentau o simplă curiozitate științifică — au început să fie studiate de tot mai mulți oameni de știință, devenind în ultimii ani un instrument de neînlocuit în cele mai variate domenii de activitate. De la cercetarea fundului marin și de la găsierea bancurilor de pești la defectoscopia nedestructivă a materialelor, la sudură și la curățirea pieselor, de la prepararea celor mai diferite amestecuri de lichide din domeniul chimiei, industriei alimentare și farmaceutice pînă la dizolvarea calculilor renali și biliari, iată numai o parte din domeniile de aplicabilitate a ultrasunetelor.

Pentru a cunoaște ultimele aplicații, ne-am adresat tovarășului ing. Mircea Grumăzescu, secretar științific al Comisiei de acustică a Academiei Republicii Socialiste România și autor al mai multor lucrări despre ultra acustică.

Controlul cu ultrasunete al osiilor de vagoane la uzinele „Grivița roșie“ din București. O metodă simplă și eficientă.

— Vă rugăm să amintiți cum au pătruns ultrasunetele în atât de numeroase ramuri ale activității umane.

— Primul domeniu în care ultrasunetele — aceste vibrații acustice cu o frecvență de peste 16 000 Hz, considerată ca limita de audiere a omului normal — s-au dovedit folositoare a fost cercetarea științifică, iar acela care le-a utilizat în acest scop pentru întâia oară, la începutul secolului nostru, a fost fizicianul rus P. N. Lebedev. Cea dintâi aplicație practică o constituie însă reperajul submarinelor — sonarul, cum a fost denumit ulterior — pus la punct la sfârșitul primului război mondial de savantul francez Paul Langevin. Astfel, s-au evidențiat posibilitățile pe care le au ultrasunetele de a străbate medii opace și de a descoperi obiecte și stări ascunse ochiului omului. Drept urmare, la sfârșitul celui de-al treilea deceniu a apărut defectoscopia ultrasonice, ce permite detectarea defectelor (goluri de aer, fisuri etc.) în piese metalice, în elemente de construcție din beton, în piese din mase plastice etc. În toate aceste aplicații intervin însă ultrasunete de intensități mici. Dar, o dată cu progresele electronicii, tehnica producerii ultrasunetelor s-a dezvoltat mult, creîndu-se astfel posibilitatea trecerii la intensități mari.

„ultrasunetele pot perfora o piesă metalică, curăța o suprafață, lipi două piese, distruge o bacterie...“

Dacă ultrasunetele de intensități mici explorează mediul furnizînd informații cu privire la structura lui sau la existența în interior a unor elemente străine de mediu, ultrasunetele de intensități mari acționează asupra mediului ca o unealtă, modificîndu-i structura. În felul acesta ele pot perfora o piesă metalică, curăța o suprafață, lipi două piese, efectua sau favoriza procese chimice, distruge o bacterie etc.

— Pentru că ne-ați vorbit de ultrasunete ca mijloc de informație, ce

ne-ați putea spune despre utilizările mai recente în acest domeniu?

— În prezent, controlul pieselor metalice cu ajutorul ultrasunetelor de intensități mici a intrat în procesul tehnologic normal și, datorită faptului că acest control a fost automatizat, el asigură o triere precisă și rapidă a pieselor, ducînd la descoperirea acelor care prezintă diferite defecte. De asemenea, defectoscopia ultrasonice se utilizează mult în industria construcțiilor, cu ajutorul ei putîndu-se determina rezistența betonului atît în momentul recepției clădirii cît și ulterior, în decursul vremii, ceea ce este foarte important. Tot cu ajutorul ultrasunetelor au putut fi studiate unele procese care au loc în timpul întăririi betonului după turnare. Asemenea studii au fost efectuate în țara noastră la Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor din București și la Institutul politehnic din Timișoara.

Cunoscînd importanța acestor metode, precum și necesitatea generalizării lor în industria din țara noastră, Comisia de acustică a Academiei a organizat la sfârșitul anului 1964 o consfătuire privind metodele ultrasonice de măsurare și control. Cu acest prilej a reieșit aportul oamenilor de știință și tehnicienilor din țara noastră la perfecționarea metodelor de control ultrasonice și posibilitățile de utilizare în viitor a acestor metode în mai toate ramurile industriale.

Dacă ne referim tot la aplicații noi ale ultrasunetelor de intensități mici, trebuie să mai amintim: determinarea gradului de coroziune a pereților cazanelor și conductelor, precum și a recipientelor la avioanele moderne; măsurarea dimensiunilor granulelor unui metal și determinarea caracteristicilor mecanice ale rocilor; detectarea tumorilor, a calculilor biliari sau renali, urmărirea evoluției fetusului în timpul sarcinii etc. De asemenea, în domeniul cercetării materiei ultrasunetele constituie azi un prețios instrument în mîna fizicianului, în ultimul dece-

niu dezvoltându-se o ramură nouă a acusticii și anume: acustica moleculară.

un centru românesc de cercetare de ultraacustică

— V-am ruga să ne indicați câteva din aplicațiile recente ale ultrasunetelor de intensități mari.

— Aș aminti, în primul rând, prelucrarea cu ultrasunete — o tehnică ce prezintă însemnate avantaje, permițând o prelucrare precisă și economică, în special a unor piese delicate, dure și casante. Astfel, găurirea sau tăierea sticlei, a ceramicelor, siliciului, germaniului sau feritelor, utilizate azi pe scară largă în industria electrotehnică, se efectuează în cele mai bune condiții și cu mare economie de timp cu ajutorul ultrasunetelor. O tăietură printr-o placă de germaniu efectuată prin metodele obișnuite necesită mai mult de o jumătate de oră; cu ajutorul ultrasunetelor ea se realizează în numai trei minute! Tot pe această cale se obține îmbinarea cu ușurință a unor table sau piese metalice care în mod curent nici nu puteau fi asamblate. Astfel, pot fi sudate fire sau table din aluminiu

sau se poate îmbina fără dificultate oțelul inoxidabil cu titan și molibden.

Amestecarea unor lichide care în mod obișnuit nu sînt miscibile se obține și ea foarte lesne cu ajutorul ultrasunetelor. Datorită lor, asemenea amestecuri numite emulsii — care își găsesc o largă utilizare în industria chimică, alimentară, textilă, farmaceutică — sînt realizate în mod rapid și economic, căpătînd totodată o mare stabilitate în timp.

Ultrasunetele mai au posibilitatea dislocării stratului de impurități de pe suprafețele pieselor, asigurînd astfel o perfectă curățire a acestor suprafețe. Pentru că ultrasunetele pot pătrunde în cele mai minuscule orificii sau în cele mai ascunse locuri, metoda ultrasonică se folosește pentru curățirea rulmenților cu bile, a contactelor electrice, a acelor de seringă, a pieselor de ceasornic etc. Și în aceste cazuri operațiile se execută într-un timp foarte scurt, mai ales în instalațiile moderne, automatizate.

Faptul că ultrasunetele pot modifica structura unei celule vii a determinat utilizarea lor în medicină și biologie. Prin ultrasonarea semințelor au putut fi obținute recolte sporite la hectar. Cercetări în această privință au dat bune rezultate și în țara noastră, în trecut la Institutul de fizică al Academiei, în prezent la Institutul agronomic din Iași și la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj.

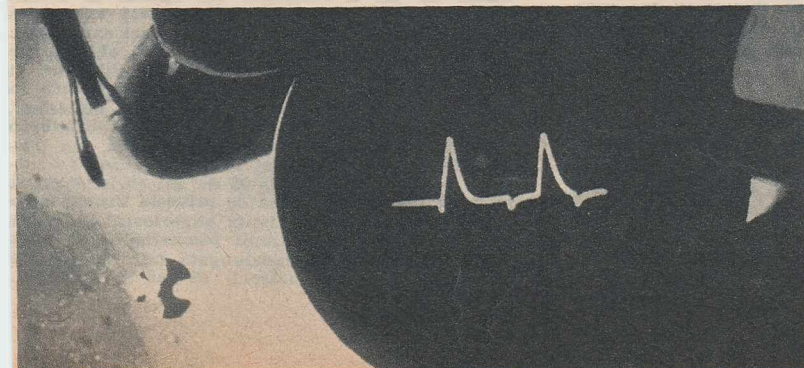
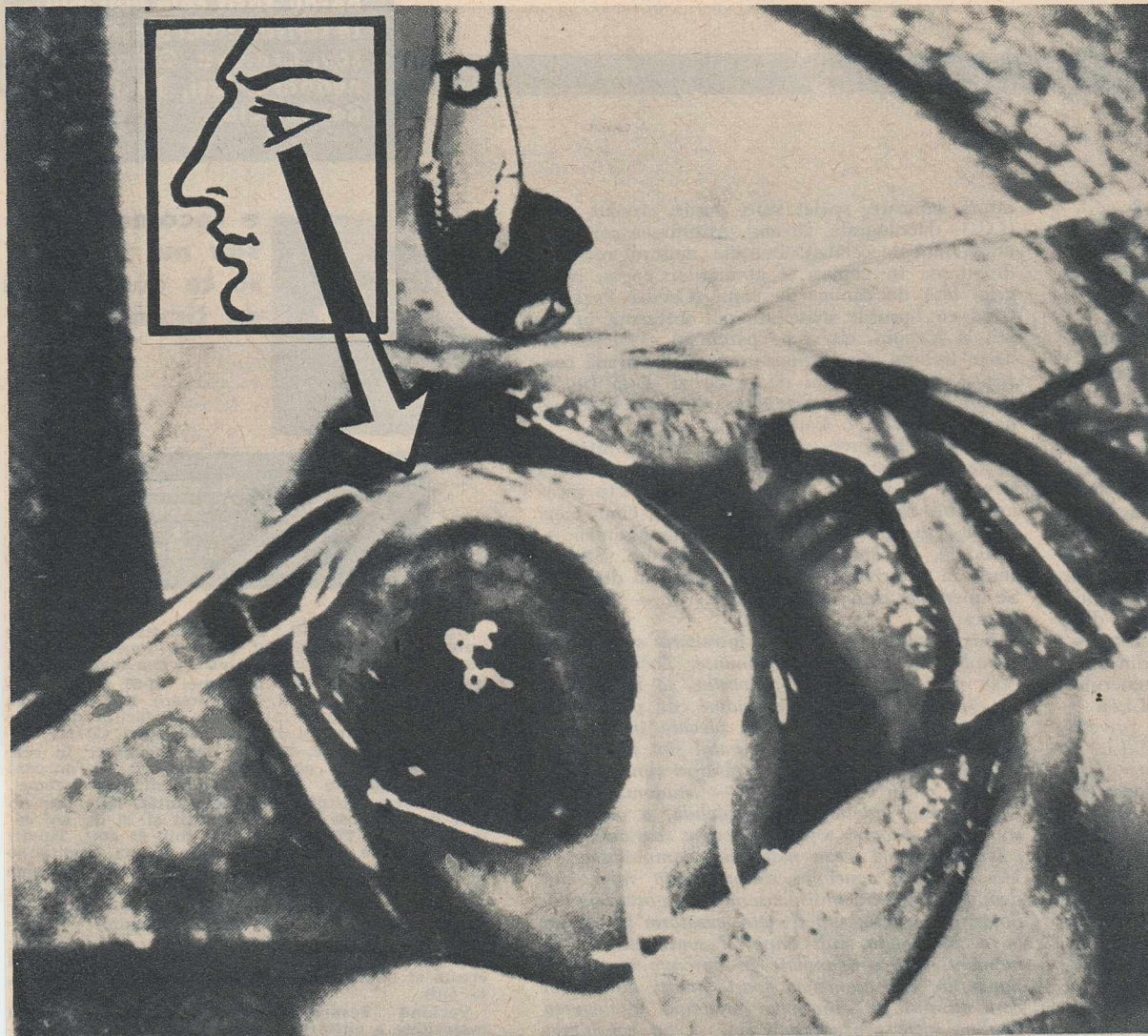
Ultrasunetele au fost folosite și la vindecarea unor boli, aducînd o contribuție de seamă la ameliorarea sau chiar la vindecarea ulcerului duodenal, a lumbagoului, sciaticii și anumitor forme de boli reumatice. Recent, Centrul metodologic de reumatologie din București a primit o distincție internațională pentru rezultatele bune obținute în tratamentul cu ultrasunete al afecțiunilor reumatice. Tot în domeniul medicinei mai putem aminti histuriul ultrasonic (care este, de fapt, un fascicul de unde ultrasonice dirijat și concentrat asupra țesutului de operat) și seringă ultrasonică ce permite introducerea serului în țesuturi prin acțiunea ultrasunetelor.

— Din cele expuse de dv. se desprinde importanța extinderii aplicării metodelor ultrasonice atît pentru prelucrare, cît și pentru măsurări și control. Există, desigur, și la noi în țară preocupări în această privință...

— Așa după cum am arătat, Comisia de acustică a Academiei Republicii Socialiste România a căutat să polarizeze și să stimuleze această activitate prin consfătuirea organizată în 1964, precum și printr-un curs de perfecționare a inginerilor din producție, organizat în anii trecuți, și prin numeroase consultări tehnico-științifice. În prezent, ne străduim să organizăm un centru de cercetare de ultraacustică, în care să se efectueze atît cercetări fundamentale, cît și aplicații în acest domeniu important al fizicii. Cred că înființarea unei asemenea unități de cercetare este cu totul justificată, avînd în vedere rezultatele economice pe care le-a adus în străinătate cercetarea în acest domeniu și faptul că astăzi există la noi în țară o preocupare tot mai accentuată pentru introducerea în producție a tehnicii celei mai înaintate. Or, este un fapt necontestat că metodele ultrasonice reprezintă o tehnică nouă, de mare eficacitate și cu largi perspective de viitor.

Țicu SIMION

Un mic cristal introdus într-o pungă de apă trimite vibrații sonore de înaltă frecvență. Rezultatul: o „ecogramă”, ca cea de mai sus, adică o radiografie cu ultrasunete a copilului încă nenăscut. Asemenea radiografii nu ar fi putut fi făcute cu raze X, deoarece ar fi dăunat atît mamei cît și copilului.

O fotografie dramatică: un „forceps” cu ultrasunete este folosit, pentru prima dată, pentru a extrage o bucăciță de alamă (fotografia din stînga, colțul din stînga jos) intrată accidental în ochiul unui băiat de nouă ani. Tot în fotografia din stînga ni se arată indicațiile osciloscopului ultrasonic, care au ghidat tot timpul mîna chirurgului. În fotografia de sus: momentul culminant al operației. Fără această nouă tehnică ochiul băiatului ar fi fost pierdut.

de bunăvoie și nesilit de nimeni..

Publicăm în finalul discuției noastre, consacrată aspectelor contemporane ale dragostei și vieții conjugale, o privire de ansamblu asupra întregului volum de scrisori sosite pînă în prezent la redacție, precum și a unui mare număr de răspunsuri directe obținute de la diferite persoane. Am grupat toate discuțiile, părerile și recomandările cititorilor în jurul principalelor idei dezbătute de către participanții la „masa rotundă” organizată de revista noastră („Flacăra” nr. 5, 29 ianuarie 1966). Am procedat de asemenea la alcătuirea unui tablou statistic al tuturor celor peste 1 000 de participanți care au colaborat la redactarea colocviului nostru, ținînd seamă în acest sens de vîrsta, profesiunea și starea civilă a acestora.

la ancheta noastră au răspuns 1000 cititori

ce factori influențează în mod pozitiv încheierea și durabilitatea unei căsătorii?

Cunoașterea prealabilă care să verifice trăinicia sentimentelor (Elena Coralia Mihail — farmacistă). Asigurarea bazei materiale creează premisele unei căsnicii fericite (G. N. — tehnician). Preocupări comune, condiții civilizate de locuit și o meserie asigurată, dragoste (Zoe Dorobanțu — arhitectă). Influențează în bine: comunitatea de idei, gusturi, concepții despre viață, dragoste. În rău: interesul de orice natură, lipsa de sentimente (Petrina Riescu — ingineră). Dragoste, dragoste, dragoste (Ana Maria Popescu — desenatoare, 19 ani). Căsătoria din interes, căsătoria din constrîngere, cunoașterea insuficientă a partenerului sînt marile greșeli ale începutului (Elena Lazăr — studentă, 19 ani). Seriozitatea cu care privești actul căsătoriei, independența materială (T.J.L. — student, 19 ani). Dragostea, ca un sentiment natural care apare la cei doi după o cunoaștere mai îndelungată, bazată pe o comunitate de înșiriri și principii. Dragostea la prima vedere e o absurditate. În asemenea cazuri nu poate exista mai mult decît o atracție senzuală. După încheierea unor astfel de căsătorii pot ieși la suprafață aspectele contradictorii ale structurii psihologice a celor doi soți (B.D. — student). Să fie întemeiată pe sentimente, să aibă consimțămîntul părinților, soții să se poată întreține singuri, să aibă spațiu de locuit (Elena Caraiman — proiectantă, 24 ani). Este necesară o strădanie permanentă din partea ambilor soți pentru a menține o atmosferă bazată pe încredere și corectitudine (F.G. — tehnician). Încredere reciprocă, multă îngăduință și răbdare. Foarte multă sinceritate și puțină... diplomație (Marin Tăuțescu — contabil, 60 ani). Respect reciproc, dorința de a-ți înțelege partenerul de viață pornind de la premisa că toți oamenii au calități și defecte — și, bineînțeles, dragostea din care derivă cele de mai sus (R.M.R. — inginer, 49 ani). Consider că succesul unei căsnicii stă în mîna femeii; bărbatul a ales, iar femeia trebuie să mențină această alegere (Steliana Chiriță — arhitectă). Soții să se ajute la treburile casei, deoarece femeia are prea multe sarcini: cumpă-

rături, mîncare, spălat rufe, cusut, crescut copii (I.C. — dactilografă, 25 ani). Atitudinea corectă a unuia față de celălalt, atențiile, ajutorul reciproc, discutarea în comun a greutăților ce se ivesc, grija față de cămin, de copii (Cecilia Pozsoni). Cred că lipsurile materiale pot influența în rău atît la început, cît și pe parcursul căsniciei. Tînărul trebuie să-și formeze o bază materială construită pe munca lui de zi cu zi și să fie, în pragul căsătoriei, independent din punct de vedere material (N. Pastramă, 22 ani).

Sprijinul reciproc, mai ales cel moral. Intransigența nu este niciodată binevenită (Mircea Gruescu — inginer chimist, 26 ani). Este recomandabil să te căsătorești la vîrsta cînd crezi că înțelegi ce este căsătoria (Maria Maiman — contabilă, 37 ani). Foarte mulți factori. Se rezumă în „potrivire”, se concretizează în dragoste. Se menține prin seriozitate (I. C. — student, 31 ani).

Răspunsurile la această întrebare sînt foarte complexe și bogate în amănunte. Tocmai de aceea ne-a fost aproape imposibil să le grupăm cu exactitate. Cei care consideră, de pildă, dragostea drept unic punct de plecare în făurirea și menținerea unui cămin durabil sînt foarte puțini. „A iubi e una și a te căsători din dragoste e alta” (Mircea Dobrescu — student, Cluj). Cunoașterea îndelungată, prealabilă, a viitorului soț sau a viitoarei soții, verificarea sentimentelor, asigurarea unei baze materiale, comunitatea de idei, gusturi, concepții despre viață reprezintă deopotrivă factori indispensabili. Dragostea oarbă, hotărîrile pripite, superficiale, căsătoria făcută de la o zi la alta, sub imperiul sentimentelor de moment, sînt condamnate în aproape toate răspunsurile. De asemenea foarte mulți dintre cei care au pus pe prim plan prietenia, înțelegerea deplină între prezumptivii soți — au considerat aceste sentimente drept rezultat al iubirii adevărate. Credem totuși că sînt majoritari cei care, într-un fel sau altul, așază sentimentul de dragoste la temelie căsniciei și mult mai puțini cei care consideră că înțelegerea la „rece”, criteriul strict rațional determină în mod hotărîtor alegerea tovarășului de viață. Nu putem să nu remarcăm însă că experiența, confidențele, părerile și recomandările cititorilor noștri au condus discuția noastră spre o concluzie clară: dragostea a luat într-o măsură covârșitoare locul vechilor aranjamente matrimoniale, făurite de părinți, rude sau intermediari profesioniști, înlăturînd calculele meschine și interesele pur materiale.

e recomandabil sau nu să te căsătorești de timpuriu?

91 la sută: Nu e recomandabil.
5 la sută: E recomandabil.
4 la sută: Vîrsta nu prezintă nici o importanță.

Nu e recomandabil: celor prea tineri le lipsește puterea de discernămint (Adrian Ionescu — profesor, 25 ani). Consider că vîrsta cea mai potrivită pentru căsătorie este la femeii 23-26 ani, iar la bărbați 25-35 ani (C.N. — tehnician). Nu, pentru că educația unui copil nu poate fi făcută de niște părinți care sînt ei înșiși niște copii (Maria Vasile — muncitoare, 32 ani). Nu, deoarece în cele mai dese cazuri căsătoriile timpurii nu durează (D.N. — tehnician). Pentru bărbați nu, pentru femei, da (Aurora Cristobald — proiectantă). Da! Dar nu mai devreme de 25 ani bărbații și 20 de ani femeile (Marin Tăuțescu — contabil, 60 ani). Tinerii trebuie să se căsătorească doar atunci cînd au o profesie bine stabilită, deci nu prea devreme (M. P. — inginer, 30 ani). Consider că vîrsta cea mai potrivită pentru bărbați este de 30-35, iar pentru femei, 22-25 ani (Elena Noneanu — desenatoare). Căsătoriile tinere au un mare avantaj: soții au timp suficient la dispoziție pentru a-și crește și educa copiii (Rozalia Balint — tehniciană, 45 ani).

Vorbînd despre căsătoria timpurie, marea majoritate a cititorilor s-au referit la căsniciile întemeiate pînă la vîrsta de 20 de ani. Părerea că limita de jos a căsătoriei (în special la femei) depășește astăzi două decenii de viață este și ea foarte generală. Fenomenul este perfect explicabil: fetele nu se mai mîrită la 16-17 ani, obligate de părinți sau terorizate de ideea „nemăritîșului”, ci preferă, la fel ca și băieții, să-și cîștige încă în perioada premaritală o independență materială, făurită prin muncă și studii. „Spectrul bătrîneții timpurii — remarcă prof. Alex. Cosma din Tr.-Severin — care a îndoliat în trecut atîtea fete tinere, necăsătorite pînă la 25 de ani (!), a dispărut în bună măsură”. În ceea ce privește însurătoarea — observă cititorii — limita superioară de vîrstă este în descreștere: „junii tomnatici” sînt mult mai puțini; burlăcia îndelungată (atît de gustată înainte de către unii orașeni) devine tot mai rară.

BĂRBAȚI 665 FEMEI 350
DIN CARE:

Muncitori 21%
Tehnicienii 15%
Studenți, elevi 13%
Profesori, învățători 11%
Funcționari 9%
Medici 6%
Ingineri 4%
Militari 4%
Alte profesii (juriști, economiști, artiști, bibliotecari, asistente medicale, pensionari, precum și un număr de cititori care nu și-au indicat profesia) 17%
Căsătorii 42%
Necăsătorii 58%
Sub 30 de ani 65%
Peste 30 de ani 35%

Localitățile de unde ne-au sosit cele mai multe scrisori: București, Brașov, Craiova, Galați, Hunedoara, Iași, Timișoara, Reșița, Cluj.

ce diferență de vîrstă între soți vi se pare a fi mai potrivită?

91 la sută recomandă diferența de vîrstă de 3-8 ani sau maximum 10 ani. Extrem de puțini admit o diferență mai mare de 10 ani.

Cred că 3-6 ani este o diferență potrivită (Natalia S. — funcționară, 44 ani). Atunci cînd diferența dintre soți e prea mare apar inevitabil deosebiri în modul de a gândi și de a-ți petrece timpul liber (Cecilia — economișă, 26 ani). Influențează defavorabil doar atunci cînd soția este mai în vîrstă (Margareta Grosu — asistentă medicală, 35 ani). Cînd soția este mai mică de 20 de ani e bine să aibă un soț mai în vîrstă cu 5-6 ani decît ea (Ioana Ionescu — desenatoare, 22 ani). Nu diferența de vîrstă contează, ci „diferența” provocată de caractere diferite și orizonturi culturale negale (Mihai Mazilu — maistru, 31 ani). 9-10 ani, ca limită extremă. Ideal, 2-3 ani (Lucian Ionescu — student). Un decalaj prea mare de ani are ca efect o optică diferită a soților în privința diverselor probleme (A. Moldoveanu — contabil, 25 ani). Uneori rămîi de-a dreptul consternat: bărbați „bătrîni” se căsătoresc cu femei foarte inere. Ce viitor poate avea o asemenea „legătură” conjugală? (F. G. — tehniciană, 28 ani).

Diferența de vîrstă de la 3 la 8 ani este considerată de imensa majoritate a corespondenților noștri drept cheazăie a unei înțelegeri familiale. De reținut totuși faptul că dintre aceștia cei mai mulți sînt pentru diferențe mici de vîrstă (3-4 ani). Această recomandare colectivă confirmă interesantă observație făcută în urmă cu trei luni la „masa rotundă” a anchetei noastre: tinerii trăiesc istăzi foarte mult împreună, liceele mixte, școlile profesionale, facultățile, uzinele, șantierul sînt oaze pline de fete și băieți. Căile lor de apropiere sînt foarte mari: ei învață, lucrează, își petrec timpul liber împreună. Frecvența mare a căsătoriilor între fete și băieți de vîrstă apropiate dă naștere în felul acesta un fenomen perfect explicabil. Căsătoriile între persoane de vîrstă foarte îndepărtate (15-20 de ani) sînt în deajuns de puțin obișnuite și participanții la discuția noastră le apreciază drept „neserioase”, întemeiate fie din interese pur materiale, fie provocate de „tendințele” concepțiilor amurale ale unor bărbați” (Cpt. Doina Panghele, Oradea).

asemănările sau deosebirile de ordin profesional influențează sau nu echilibrul conjugal?

49 la sută: E potrivit ca soții să profeseze aceeași meserie sau meserii asemănătoare.

46 la sută: Profesiunile diferite sînt mult mai indicate.

5 la sută: Nu prezintă nici o importanță.

Soții trebuie să dovedească înțelegere, prețuire reciprocă și în această privință. Desconsiderarea sau lipsa de interes manifestată față de partener ot subrezi căsnicia (Badea Pieleanu — tehnician). Absolut lipsit de importanță acest lucru dacă soții se iubesc și își respectă reciproc meseriile (A. N. Ecaterina — muncitoare). Nu e bine să se căsătorească doi oameni cu aceeași profesie. Aceste probleme la serviciu, aceleași acasă! Ți se pare lehamite! (Nicolae Ciobanu — proiectant, 31 ani). Nu. Recomand chiar deosebirile (G. O. — economist). Profesia comună a soților prezintă pericolul monotonizării (Silvestru Covrig — student, 21 ani). Nu cred că asemănările sau deosebirile de ordin profesional influențează echilibrul conjugal. Cîlin totuși către o diferențiere a profesunilor (Elena Coralia Mihail — farmacistă). Cred că e bine ca soții să profeseze aceeași meserie, dar să aibă același loc de muncă (Ștefan Cheresstiu — profesor, 36 ani). Cînd soții au aceeași meserie pot stimula reciproc, învață împreună, se ajută

unul pe celălalt și, în general vorbind, au mult mai multă posibilitate de a stabili o permanentă comuniune sufletească (Iosif Mayer — medic, 50 ani).

Este de remarcat marea preferință pe care o acordă generațiile mai tinere identității în materie de profesie. Dacă nu aceeași meserie, cel puțin meserii apropiate, susțin aceștia. Schimbările survenite în societatea noastră, faptul că femeile lucrează azi la fel ca și bărbații, în foarte variate domenii de activitate, fac perfect explicabil acest fenomen.

Cel care susține identitatea în materie de profesie se referă în linii generale la faptul că atît bărbatul cît și femeia își formează personalitatea nu numai acasă, ci și în cadrul profesunilor exercitate. Profesiunile asemănătoare largesc sfera preocupărilor comune, iar soții se pot influența în mod fericit prin modelări de ordin afectiv. Foarte mulți din aceștia sînt de acord că și meseriile apropiate sînt de bun augur.

Cei care resping ideea aceleiași profesunilor se folosesc de argumente nu mai puțin solide: se invocă frecvent pericolul monotoniei și consecințele neplăcute provocate de „o exagerată specializare a discuțiilor familiale, obositoare, după părerea mea” (Simion Moldovan — tehnician, Arad).

Cele două opinii care se confruntă în momentul de față se găsesc într-un relativ echilibru. Ce va aduce viitorul în această privință? Va fi foarte interesant de urmărit ce modificări vor interveni în viitorii ani și în favoarea căreia opinii. Noi sîntem tentați să credem (fără a face pronosticuri) că balanța va inclina și mai mult în favoarea celor care opinează pentru identitatea sau asemănarea profesunilor.

diferența de nivel în pregătirea intelectuală a soților prezintă importanță?

71 la sută: Egalitatea pregătirii intelectuale — condiție indispensabilă.

26 la sută: Soțul trebuie să fie superior soției.

3 la sută: Nu și-au exprimat o părere definitivă.

Inegalitatea pregătirii intelectuale duce treptat la excluderea celui mai puțin pregătit din sfera de preocupări a celuilalt. Ar fi bine să dispară vechea concepție care susține superioritatea intelectuală a bărbatului, iar soțiile să nu se mai complacă în această situație (M. C. Z. — student). Mi-ar plăcea ca viitorul meu soț să-mi fie superior din punct de vedere intelectual (Ana Dinescu — proiectantă). Cu cît pregătirea intelectuală e mai apropiată, cu atît înțelegerea e mai deplină. (M. O. — muncitoare, 44 ani). E foarte bine ca soții să aibă același nivel intelectual. Dacă inițial acest nivel nu există, e necesar ca ambii soți să concure la realizarea acestui deziderat (R. M. R. — inginer, 49 ani). Cred totuși că bărbatul trebuie să fie mai dotat. Femeile au acea dorință ciudată de a-și ști soțul superior din toate punctele de vedere (Anca Roman — contabilă). Cînd nivelul intelectual nu e aproximativ același pot apărea la unul dintre soți complexe de inferioritate (D. M. — proiectant). Imi doresc o soție care să iubească ca și mine filmele, literatura și muzica (Petre Amariei — operator chimist, 24 ani). Da! Soțul trebuie să fie superior soției, cam tot atît cît o depășește și cu... înălțimea sa fizică (Andriana Moldoveanu — funcționară).

Numeroase femei, ne informează scrisorile sosite la redacție, și-au părăsit soțul deoarece pe parcursul căsniciei acesta a rămas cu mult în urma lor în ceea ce privește pregătirea intelectuală. Întîmplări regretabile (răspunderea revine în asemenea situații și unuia, și altuia) dar... nu lipsite de semnificații. Soția nu se mai mulțumește azi doar cu meseria de „casnică”, cu superioritatea măgulitoare și „naturală” a sotului, care își plimbă mintea prin domenii inaccesibile sexului slab. În scoli, în facultăți, în institute și în întreprinderi aflăm un imens număr de femei. Personalitatea formată la locul de muncă nu se poate volatiliza în chip miraculos în cadrul familiei. Dacă pînă nu demult femeia admitea carentele intelectuale ale sotului sau eventuala lui inferioritate, astăzi acestea pot provoca grave neînțelegeri, stîrbind dragostea și respectul soției pentru tovarășul ei de viață. Cînd soții au o pregătire intelectuală aproximativ egală ei se înțeleg mult mai bine, stimulîndu-se și influențîndu-se fericit prin modelări afective. E adevărat că numărul soților care doresc ca bărbatul să le depășească din acest punct de vedere este și el destul de mare. Dar chiar și acestea admit un decalaj destul de redus, și foarte puține proclamă superioritatea absolută a bărbatului. „Mi-aș dori un sot superior sub raport intelectual — ne scrie tinăra proiectantă Cecilia Grăunte din București — care să-mi trezească și să-mi încurajeze interesul pentru lectură, muzică etc., dar pe care să-l pot mulțumi, dovedindu-mi că doresc să-l ajung din urmă, învățînd și cultivîndu-mă mereu”.

care trebuie să fie rolul părinților în realizarea și menținerea unei căsătorii?

27 la sută: Împotriva oricărui amestec.

64 la sută: Sfaturi, dar intervenții directe, nu.

9 la sută: E bine să se respecte părerea părinților.

Rolul părinților în realizarea unei căsătorii trebuie să se facă simțit anterior căsătoriei prin pregătirea tinerilor în a privi cu toată seriozitatea actul acesta. Un copil educat, pregătit pentru viață, va aduce în casă o noră sau un ginere care va plăcea și părinților (Steliana Chiriță — arhitectă). Un sfat, o părere cerută părinților poate fi de mare folos. Sînt însă împotriva amestecului făcîs în viața tinerilor căsătorii (A. Moldoveanu — contabil). Tinerii trebuie să pășească în viață pe propriile picioare. Sfaturile sînt binevenite. Insistențele au efect contrar (Mircea Gruescu — inginer, 26 ani). Amestecul părinților în realizarea unei căsătorii nu este niciodată binevenit (Elena Gazovici — laborantă). Intervențiile părinților sînt binevenite atîta timp cît sînt făcute cu discreție și delicatețe, exprimate doar ca păreri, nu ca ordine (Nicolae Oss — student). Noua familie trebuie să fie independentă nu numai față de părinți, ci și față de orice influență din afară (B. D. — student). Părinții pot influența o căsătorie. Au mai multă experiență de viață și sfatul lor merită luat în considerare (B. E. — farmacist, 30 ani). Nu există pe lume prieteni mai sinceri și mai devotați ca părinții. Ei sînt comori de bunătate și sfaturi înțelepte (A. N. Ecaterina — muncitoare). Părinții să fie simpli spectatori, să nu se amestece și să-l trateze pe amîndoi ca pe propriul lor copil (Marin Tăușescu — contabil, 60 ani).

Aceste considerații sînt însoțite aproape fără excepție de următoarele recomandări: o dată căsătorii, tinerii soți trebuie să-și caute o locuință separată de cea a părinților lor. Este extrem de recomandat ca tinerii căsătorii să beneficieze de independență economică, să-și întemeieze o familie numai după ce amîndoi sau cel puțin unul dintre ei are o profesie bine stabilită. Dar îndepărtarea totală de familia părinților nu cimentează relațiile matrimoniale, ci dimpotrivă, le subrezește. Amestecul făcîs al părinților prin sfaturi directe, prin tandrețe exagerată sau ajutoare materiale permanente poate provoca dezbinarea tinerilor căsătorii, stîrbindu-le simțul de independență, întîrziindu-le maturizarea, lenevind-le gîndirea și cel mai adesea influențînd negativ atitudinea și comportarea fiului sau fiicei respective față de tovarășul de viață proaspăt ales.

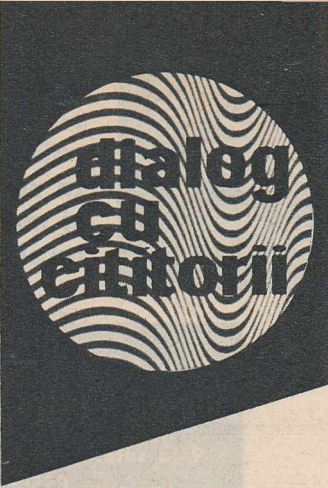
Tabloul de mai sus însumează experiența, părerea și sfaturile a peste 1 000 de cititori ai revistei noastre, oameni din toate colțurile țării, de pregătiri profesionale și intelectuale extrem de diferite. Departe de noi intenția de a-l recomanda drept ghid al vieții matrimoniale. Rețetele șablon își dovedesc inutilitatea într-un domeniu în care vederile strict personale lasă loc pentru foarte mult subiectivism. Omenirea nu a descoperit pînă în prezent nici elixirul dragostei și nici măcar un „îndrumător practic” al vieții sentimentale.

Considerăm totuși că părerea a 1 000 de oameni pot fi, într-un fel sau altul, de folos celui de-al o mie unulea. Din experiența altora, bună sau tristă, avem totdeauna ceva de învățat. Cazurile prezentate și ideile expuse vor avea puterea, de la caz la caz, printr-o judicioasă interpretare, de a lămurii și îndruma în special pe tinerii noștri aflați în pragul căsătoriei.

Redacția mulțumește călduros tuturor cititorilor noștri care au avut bunăvoința de a participa la dezbaterile din coloanele revistei „Flacăra”. Munca noastră comună își va aduce, sîntem siguri, modestul ei aport la consolidarea familiei, la cimentarea moralei socialiste, la înțelegerea mai exactă a fenomenelor actuale privind dragostea și relațiile matrimoniale.

Îi rugăm de asemenea pe acei cititori care, adresîndu-ne diverse întrebări, au uitat să menționeze adresa, să ne scrie din nou, indicîndu-ne numele, strada și localitatea respectivă, pentru a le putea răspunde direct prin poștă.

Liviu TIMBUS și Traian PROSAN

din luările de cuvânt ale participanților la consfătuirea noastră din brăila

„Flacăra” ar trebui să dea mai mare atenție mișcării noastre teatrale. De asemenea, am dori să apară mai multe articole care să facă educația cetățenească, îndeosebi pe linia respectării de către tineret a avutului obștesc (Aristotel Stănescu — pensionar).

Ar trebui să se ia măsuri pentru creșterea tirajului revistei. Navighez permanent de la Sulina la Buziaș și nu mi s-a întâmplat niciodată să pot găsi vreo „Flacăra” în vreunul din orașele de pe Dunăre. Toți chioșcarii se pling că primesc prea puține exemplare (Dumitru Anghelatto — căpitan de marină).

Ar fi bine ca „Flacăra” să publice mai des sfaturi vestimentare, să ne țină la curent cu noutățile modei — nu numai de Anul nou. De ce s-au abandonat articolele despre frumosul cotidian? Ne e necesar să învățăm permanent cum ar fi mai bine să ne amenajăm locuința noastră etc. Foarte bună a fost ancheta „Importanța lucrului mărunț”, care a dezvăluit cauzele unor defecțiuni mici, dar care ne sîcîie zi de zi. Revista ar trebui să întreprindă unele anchete și să facă reportaje și din întreprinderile brăilene (Vasilica Ioan — funcționară).

Am dori ca „Flacăra” să aibă un format mai mare și pagini mai multe. De asemenea, am dori să găsim în revistă mai multe reproduceri în culori și, în general, fotografii mai mari și literă mai mare la textele (Ana Gipsengă — pensionară).

Mai multe articole și reportaje din viața tineretului. Tiraj mai mare (Marin Lazăr — elev).

Imi plac rubricile de sport și televiziune din revistă (felicitări tovarășei Felicia Antip pentru competența, seriozitatea și obiectivitatea cu care tratează problemele!). Iar cea mai bună rubrică mi se pare a fi „Memento”. Consider de asemenea ca foarte bune rubricile de film și cele închinete dialogului cu cititorii. Teatrul însă e cam vitregit. Copertele sînt în general izbutite, dar cred că proporția de portrete e prea mare. Nu mi-a plăcut „Un om moare la vila Ghiocelul”. Nu genul în sine mi-a displicut, ci felul în care a realizat „Flacăra” această povestire în imagini (Martus Exarcu — actor).

Deosebit de mult mi-au plăcut ciclurile de anchete despre viața tineretului (timpul liber, căsătoria, tineretul și tradiția etc.). Unele coperte sînt nereușite din punct de vedere tipografic. Nereușite sînt de cele mai multe ori și paginile de reclame. În ce privește povestirea polițistă „Un om moare la vila Ghiocelul”, cred că redacția

ar trebui să cultive mai mult și mai cu atenție acest gen; să se mai publice asemenea povestiri în imagini, dar fotografiile să se dea mai mari, astfel ca să nu mai apară ca o anexă la text, ci textul să fie un auxiliar în înțelegerea fotografiei. Să se reia unele rubrici mult gustate de cititori (de ex.: „Un punct pe hartă”). Să se publice mai multe fotografii la rubrica „Sport” (Doru Bădără — elev).

Vrem să găsim în revistă discuții despre problemele de morală legate de preocupările tineretului. (Tudorița Șerbănescu — elevă).

Cel mai mult mi-a plăcut ancheta „De bunăvoie și nesilit de nimeni”. Un coleg al meu, în vîrstă de 25 de ani, căsătorit de 3 ani, era pe punctul de a divorța datorită unor neînțelegeri mărunte în căsnicia sa; intentase deja acțiunea de divorț. Citind diversele păreri exprimate de participanții la această anchetă a mai cugetat puțin și și-a retras acțiunea de divorț. (Virgil Dumitriu — lăcătuș la uzinele „Progresul”, membru al cenaclului literar „Hristo Botev”).

Oftăm și acum după reproducerile de artă plastică pe care „Flacăra” le publica în urmă cu cîțiva ani. Nouă, dascălilor, ne erau îndeosebi de folos. Tot în calitate de profesor — și mai ales avînd în vedere specialitatea mea: limba și literatura română — sînt foarte mîhnit de faptul că revista își transcrie propria ei titlatură și toate titlurile fără majorările obligatorii pentru orice nume propriu și pentru orice titlu. Cum vîd că și alte publicații comit aceeași încălcare a regulilor ortografice, vreau să cred că e doar o modă care — ca orice modă — va trece (profesor emerit Timotei Petridi).

Orașul nostru și-a dublat populația în ultimii douăzeci de ani. De aceea cred că ar trebui să ne bucurăm de mai multă atenție din partea revistei „Flacăra”. Cred însă că și noi, brăilenii, ar trebui să ajutăm redacția în acest sens: să punem mai des mina pe hirtie și pe condei și să scriem revistei, semnalînd tot ce ni se pare demn de a fi semnalat la Brăila (Anghel Avram — secretar al Comitetului orașenesc pentru cultură și artă).

credem că se va recunoaște!

Pe marginea însemnării „Prea ocupat?” a scriitorului Eugen Frunză, publicată în Flacăra nr. 2, primim din partea pensionarei E. C. din Moinești o scrisoare din care spicuim următoarele: „Sînt pensionară din învățămînt. Sînt singură; pe sotul meu l-am pierdut acum 8 ani, iar fiul meu (tehnician, de 31 de ani, necăsătorit) lucrează aici, dar nu vrea să vină acasă... Eu știu că nu e de ajuns ca cineva să fie corect la serviciu, este necesar să fie corect și în viața lui de familie...”

în cîteva rînduri

Fillip Curta — Bocșa II. După cîte am înțeles, dv. ne propuneți să tratăm în revistă tema turismului, lucru pe care l-am făcut în numeroase rînduri și pe care-l vom face și în viitor, mai cu seamă în timpul verii.

B.D. — Vulcan. Nu putem răspunde unor corespondenți care nu semnează scrisorile sau le semnează doar cu inițiale. Comunicați-ne numele dv. complet și adresa spre a vă putea răspunde.

Ing. Mircea Băcanu — Loco. Aprecîem ca și dv. importanța hidroameliorațiilor, irigațiilor, desecărilor etc. Ele au fost tratate în paginile revistei noastre (reportajele „O nouă geografie a Dunării” publicat în nr. 43/1965 și „Ploaia nu cade numai din nori” din „Flacăra” nr. 4/1966 sînt doar două exemple în acest sens). Vom mai reveni, firește, asupra lor.

Dumitru Țirlea — Cluj. Nu intenționăm deocamdată să edităm un almanah. Problema procurării de ilustrate și vederi din țară o puteți rezolva prin schimburi cu alți colecționari; scrieți unora dintre cei ce-și publică adresa prin rubrica noastră „Cititorii către cititori”.

Ortansa Sima — Focșani. Nu credem că ar fi oportun să ocupăm spațiul revistei cu teme ce au fost tratate de atîtea ori, atît în numeroase publicații cit și în diferite lucrări. „Șapte monumente ale arhitecturii antice” de G. Chițulescu și T. Chițulescu (Editura tehnică) este o lucrare în care veți găsi răspunsurile dorite. Am luat notă de celelalte sugestii ale dv.

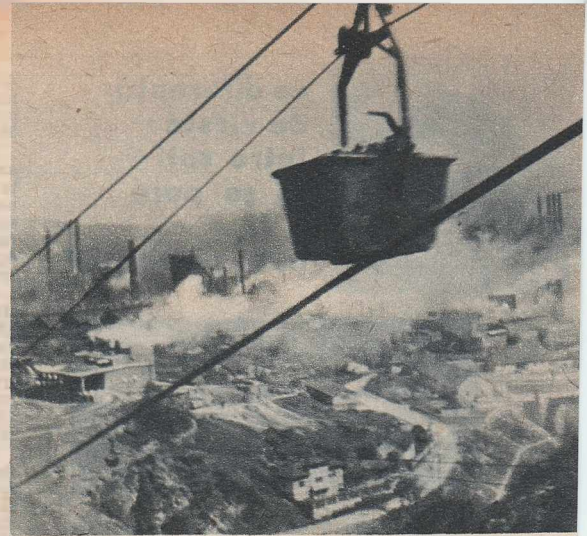
Radu N. Nicolae — com. Cremenari. Înțelegem simpatia dv. pentru marele actor Charlie Chaplin. Vă puteți satisface dorința revăzînd numerele 46, 47, 48, 49/1964 în care am redat ample pasaje, însoțite de numeroase fotografii, din memoriile sale. În ce privește sugestia ca fotografia sa să apară și pe copertă, am reținut-o.

Sabin Rujan — Tg. Jiu. Mulțumim călduros pentru aprecieri, cit și pentru ajutorul pe care ni-l oferiți. Ați putea fi de folos revistei — așa cum spuneți — scriîndu-ne și arătîndu-ne eventual ce nu vă satisface în paginile ei.

Eugen Alexandru — Galați. Dezvoltarea impetuoasă a industriei țării noastre și, o dată cu aceasta, a unor orașe ca Arad, Turnu-Severin, Alba-Iulia, Medias, Galați, a fost și va fi o temă tratată în paginile revistei noastre.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundeze: Elena Grigore, elevă, Școala pedagogică Buzău, str. 7 Noiembrie 8: teme diverse; Silvestru Brihiac, sudor, Pașcani, reg. Iași, str. 30 Decembrie 90: teme diverse; Corneliu Pirvulescu, student, București, rn. Lenin, Drumul Taberei 11, bl. D, cam. 6: ilustrate; Victoria Tuță, studentă, Pitești, str. Brădeț 14: ilustrate; Sanda Lucia Socolovschi, elevă, Școala tehnică sanitară, 19 ani, Roman, str. Cuza Vodă 67: ilustrate; Victor Saltzman, casier, Turda, str. Republicii 7: literatură, cinema; Ioana Ștefania Ștefan, controloare de calitate, Lugoj, str. Cuza Vodă 10: teme diverse, ilustrate; Mariana Ciobanu, elevă, com. Valea Voievozi, rn. Tirgoviște, str. T. Vladimirescu 225: muzică, ilustrate; Vasilica Tatu, 22 ani, Brăila, cartier Radu Negru, str. Castanului 46: muzică, ilustrate; Lenuța Mării, elevă, Școala tehnică proiectanți Galați, str. Maramureș 22: teme diverse, ilustrate; Hans Roth, tehnician, Brașov, str. 13 Decembrie 16: istorie, ilustrate; Ion Stolojan, Oțelu Roșu, rn. Caransebeș, str. Republicii 118: sport, ilustrate; Petre Corabie, Oțelu Roșu, rn. Caransebeș, str. V. I. Lenin, bl. C 5, ap. 11: ilustrate.

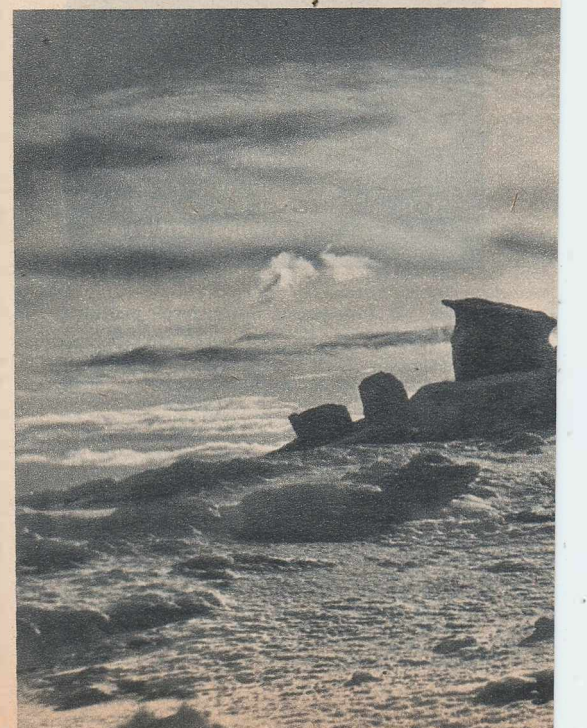
Două cetăți

Primii muguri

Înserare pe Adriatica

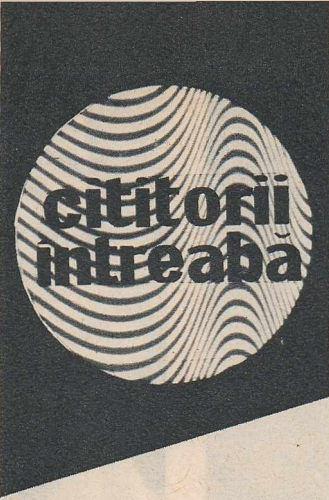
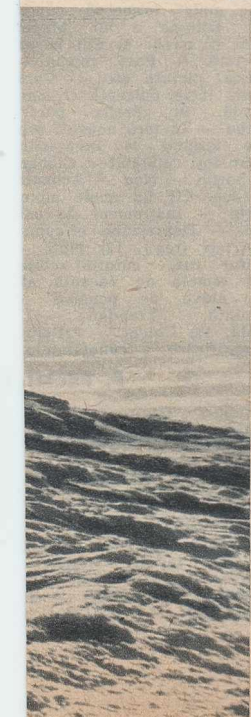

În albumul fotografic al autorului

Reproducem câteva dintre cele mai bune fotografii ale inginerului colae Negruțiu din orașul Oțelu Roșu.

Contur alpin

O așezare din cîmpia dunării...

„Vreau să știu ceva din istoria orașului meu”.

Gigel LONGIN, Roșiori-de-Vede

Răspunde prof. PETRE VOIVONEANU, muzeolog, Roșiori-de-Vede.

Pe locul actualului oraș și în împrejurimile lui cercetările au identificat mai multe așezări străvechi, o cetățuie din vremea dacilor și un castru roman.

Cu secolul al XIV-lea intrăm în perioada dovezilor clare documentare despre existența tirgului Ruș de Vede al cărui nume pare să se lege de un mai vechi toponim sud-slav, Grushus. La 1385 niște călugări germani trec din Bulgaria în Muntenia pe la Sviștov—Zimnicea și ajung la Rosensart, identificat de N. Iorga cu orașul Ruș de Vede.

În timpul lui Mircea cel Bătrîn (1386-1418) Ruș de Vede devine reședința județului Teleorman, nou delimitat (în 1836 reședința județului se mută la Tr. Măgurele).

Tirgul, așezat la răscruce de drumuri comerciale active și la limita schimbului produselor de deal cu cele din cîmpie, se dezvoltă devenind oraș întins și bogat.

În secolul al XVII-lea, călărașii de la Ruș de Vede se răscoală în nenumărate rinduri, determinând schimbarea domnilor.

Moșia orașului ajunge în timp, prin neamurile lui Matei Basarab, în stă-

pînirea familiilor Cantacuzino și Manu și a bisericii Sf. Spiridon din București. Exploatarea și dijelele preținse de biserică dau naștere la nenumărate procese și răscoale locale ce durează tot secolul al XVIII-lea.

La 1821 pandurii lui Tudor Vladimirescu s-au luptat în oraș cu jefuitorii turci veniți din raiaua Turnu.

La 1848 Ruș de Vede este un important centru revoluționar. Printre rușeni se numesc prefectul județului și comisarul propagandist, respectiv prof. Emanoil Constandinescu și Alecu Petrescu. La Ruș se ascunde un timp căpitanul Zăgănescu, eroul luptei din Dealul Spirii.

Deputații județului Teleorman în Divanul ad-hoc erau toți din Ruș de Vede. În 1877 Ruș de Vede era centrul de instruire a voluntarilor, o spune Badea Cițan, voluntar și el. În 1907, orașul Roșiori-de-Vede, împreună cu Alexandria și Zimnicea, este unul din centrele de declanșare și răspîndire a răscoalelor țărănești în Muntenia și Oltenia. Învățătorul martir Oprea I. Oancea de la Școala nr. 1, care răscolase satele Bivoliza, Cetatea și Antonești, este ucis în bătaie în timpul represiei.

Astăzi orașul Roșiori-de-Vede, cum i se zice de pe la 1900, și-a schimbat fața. Din așezarea „eminamente agricolă” de odinioară, devine pe zi ce trece un centru economic tot mai activ. Bătrînul tirg Ruș de Vede întinerește în fiecare zi.

pe scurt despre razele x

„Cine a fost Röntgen și care este importanța descoperirii sale?”

Gh. TIMBĂLARU, Botoșani

Răspunde prof. univ. RADU GRIGOROVICI, membru corespondent al Academiei, secretar științific al Institutului de fizică al Academiei Republicii Socialiste România.

Razele X au fost descoperite de fizicianul german Wilhelm Röntgen în 1896, descoperire pentru care i s-a decernat în 1901 primul premiu Nobel de fizică. Bombardînd cu electroni rapizi, proveniți din catodul unei descărcări electrice într-un gaz rarefiat, un electrod metalic (anticatod), Röntgen a observat că acesta emitea o radiație capabilă să traverseze peretele de sticlă al recipientului evacuat, să provoace luminescența unor substanțe ca platinocianura de bariu și să impresioneze emulsia fotografică.

Ulterior razele X sau razele Röntgen, cum li s-a spus după numele descoperitorului lor, au fost intens studiate, constatîndu-se că este vorba de o radiație electromagnetică de aceeași natură ca și lumina vizibilă — de care se deosebește însă prin frecvența de mii de ori mai mare.

Tocmai acestei deosebiri i se datoresc proprietățile deosebite ale razelor Röntgen, dintre care voi aminti pe cele mai importante. Ele străbat cu mult mai mare ușurință decît lumina corpurile compacte ca sticla sau corpul uman, fiind totuși încă relativ puternic absorbite de acele substanțe care au o densitate mare, de exemplu oasele. Datorită acestei proprietăți, razele Röntgen se folosesc pentru explorarea interiorului corpului omnesc, ca și a unor piese de mașini, prin radioscopie și radiografie.

În ciocnirea lor cu atomii, fotonii razelor Röntgen provoacă ionizarea, adică scoaterea unui sau mai multor electroni din edificiul atomic. Pe acest gen de efecte se bazează nu numai punerea în evidență a razelor Röntgen prin fotografie sau contori, ci și efectele lor biologice, nocive sau terapeutice. Ionizarea atomilor

din moleculele complexe care compun celula vie duce la dezorganizarea proceselor biologice și, prin urmare, la scoaterea din funcțiune sau la modificarea temporară sau permanentă a funcțiilor normale ale celulei. Putem aminti, printre cele mai cunoscute, înroșirea pielii, leucemia și sterilitatea.

În același timp diversele țesuturi nu se dovedesc egal de sensibile la acțiunea nocivă a razelor Röntgen. În special tumorile cu caracter mai mult sau mai puțin malign, cum sînt unele forme de cancer, iradiate cu raze Röntgen — în așa fel dozate încît să fie suportate fără consecințe grave de țesuturile normale — pot fi distruse. Astfel, razele Röntgen pot exercita și o importantă acțiune terapeutică.

cafeaua, în trecut și astăzi

„De cînd se bea cafea? Care sînt azi principalele țări producătoare și exportatoare de cafea?”

Nicu BUJOR, Gova

Răspunde U. VALUREANU, ziarist.

Dacă în privința datei aproximative a „nașterii” cafelei (ca băutură, bineînțeles) specialiștii sînt de acord — secolul al XV-lea — în ceea ce privește locul de origine al arborelui de cafea părerile sînt împărțite. Cinstea de a fi oferit lumii cafeaua este disputată atît de Etiopia, unde există și o legendă despre păstori din regiunea Kaffa, care, pentru a rămîne treji în nopțile de veghe, mestecau boabe de cafea, cit și de alte regiuni din Orientul Arab (Mokha — Yemen — în Peninsula Arabică).

Prima cafenea publică din lume s-a deschis la Mekka încă în secolul al XV-lea. Moda „caselor de cafele” s-a răspîndit ulterior în Egipt, apoi în Turcia și, în cele din urmă, în Europa. În Franța prima cafenea a apărut în 1654, la Marsilia. În Anglia cafenelele au început să cunoască o largă răspîndire în ultimul deceniu

pe scurt

Pavel Ioniță, Borzești. Despre Badea Cițan noi am mai scris. Vă dăm însă din nou datele principale ale vieții lui: s-a născut în 1849 în comuna Cițîșoara din raionul Făgăraș. Deși n-a urmat școli, el a devenit un luptător pentru răspîndirea culturii printre țărani români din Transilvania. Pentru a-și procura cărțile de care avea nevoie, venea adesea pe jos pînă la București și se întorcea acasă cu desaga de cărți în spinare. Dorind să culeagă mărturie despre originea latină a poporului nostru, s-a dus pe jos pînă la Roma spre a vedea și studiu Columna lui Traian. Animat de un puternic patriotism, în anul 1877 s-a înrolat voluntar în războiul de independență al României. A murit în anul 1911.

Victor Marcenco, Craiova. 1) Scriitorilor Tudor Arghezi și Zaharia Stancu le puteți scrie pe adresa Uniunii scriitorilor din Republica Socialistă România, Șoseaua Kiseleff 10, nr. 30 Decembrie, București. 2) Adresați-vă revistei „Uniunea Sovietică”: Moscova, K 31, ul. Moskvîn 8. 3) Am mai arătat și în alte împrejurări că nu putem face nimic dacă unii din cei ce-și dau adresele la rubrica „Cittorii către cititori” nu răspund la scrisorile ce li se trimit. Mai încercați, scriînd și altora.

V. SILVIAN

adamo, un reprezentant al „undei lirice”

Cittorii Rodica Cristofan din Caransebeș și Gelu Rădan din București doresc să afle câteva date despre tînărul cîntăreț Salvatore Adamo.

Născut acum 24 de ani în localitatea Comiço din Sicilia, Salvatore Adamo este fiul unui zidar pe care șomajul l-a silit să se expatrieze în Belgia. Găsind de lucru la o mină din Borinage, tatăl își aduce întreaga familie în Belgia. Salvatore avea pe atunci doar 5 ani. Era adolescent cînd începe să compună, pe ascuns, primele poeme. Mai tîrziu, o chitară primită în dar de la bunicul din Sicilia îl ajută să-și pună pe muzică poemele. Un accident de mină face ca tatăl său, rămas invalid, să nu mai poată lucra; Salvatore este nevoit să devină el însuși miner. După orele de muncă, în familie, în cercul prietenilor sau într-una din cafenelele orașului minier Jemmapes, tînărul își lua însă chitara și cînta din compozițiile sale. Avea 19 ani, în 1961, cînd un concurs organizat de radio-difuziune la Jemmapes îl remarcă și îl aduce în finală la Paris, unde premiul întâi îi este înmînat de însuși Charles Aznavour. Popularitatea lui crește fulgerător. Concertele date în turnee prin Belgia și Franța au un succes strălucit. Numărul discurilor înregistrate de Adamo se cifrează la 9 milioane de exemplare. Și toate numai din repertoriul de cîntece (aproape 300) compuse în anii adolescenței melancolice de la Jemmapes. Cu zîmbetul său trist, cu melodiile sale tandre și cu versurile străbătute de un umor discret Salvatore Adamo este un reprezentant de seamă al „undei lirice” care domină în prezent muzica ușoară.

al secolului al XVII-lea. Printre obișnuiții cafenelei Lloyd din Londra, în anii 1698, sînt citați și Swift, Addison și Pepys.

În ceea ce privește țara noastră, în primul sfert al secolului al XVI-lea cafeaua nu era cunoscută. Neculce povestește în „O samă de cuvinte” cum logofătul Tăuț, trimis sol de Bogdan Vodă la turci, a fost invitat să bea o ceașcă de cafea fierbinte. Dar, necunoscînd băutura, logofătul a dat-o dintr-o dată pe gît!

Principalele țări exportatoare de cafea sînt Brazilia (care dă mai mult de jumătate din producția mondială), Columbia, Costa Rica, Etiopia, Mexic, Angola, Republica Malgașă, Kenya, Guatemala etc. — în total 35 de state.

Este interesant de arătat că, sub raportul valorii, comerțul cu cafea se situează pe locul doi în comerțul internațional, după petrol.

De cîțiva ani creșterea producției mondiale a cafelei, în condițiile în care marile monopoli joacă un rol important în desfacerea recoltelor, a depășit cererea, ducînd la o criză pe piața cafelei, cu grave consecințe pentru țările exportatoare.

În tribună

Reacțiile unui spectator la diferitele faze ale unei întâlniri internaționale de fotbal pe stadionul „23 August”. Spectatorul — de astă dată o spectatoare — este cîntăreața și actrița spaniolă de film Sarita Montiel. Fotografii de S. STEINER

povestea vorbei

vernisaaj

Pentru cel inițiat în tehnica picturii, *vernisaaj* e un cuvînt care se explică foarte bine — cel puțin ca formă — prin *vernis*. Dar pentru că nu toată lumea știe ce este un *vernis*, precizăm că e vorba de un strat viscos aplicat pe pînza unui tablou pentru a-i da un anumit luciu sau pentru a o feri de acțiunea dăunătoare a aerului și umezelii. Se pune acum întrebarea de ce deschiderea oficială a unei expoziții (inițial numai de pictură, acum expoziție de artă în general) are un nume care provine de la stratul ornamental sau protector amintit? Explicația e presupunerea — evident, greșită — că în ziua vernisaajului pictorii își acoperă tablourile cu vernis pentru a le face mai atrăgătoare și a le feri de degradare în timpul expunerii și, mai ales, după achiziționare. Așa au ajuns francezii să creeze, la începutul veacului trecut, termenul *vernissage*.

Istoria cuvîntului *vernis* nu e nici ea lipsită de interes. Francezii l-au luat de la italieni, iar aceștia din latina *veronice* și cu sensul de „substanță rășinoasă odorantă”. Constatarea aceasta nu surprinde, căci vernisul e, din punct de vedere chimic, o soluție colorată a unor substanțe rășinoase. Termenul latinesc *veronice* ne dă în plus o informație de ordin geografic: într-adevăr, *veronice* e o ușoară deformare a lui *Berenike*, oraș din Cirenaica (Africa), de unde negustorii aduceau primele vernisuri.

Sorlin STATI

cuvinte încrucișate

ORIZONTAL: 1) Cerc de studii — Program pe ore (pl.). 2) Instituție de învățămînt superior. 3) Ustensilă școlărească — Miorișă. 4) Interjecție — Pictor român, auto-

rul tabloului „Hora Unirii la Craiova” — A stîrni. 5) Comună în Franța — Plumbi vînătoarești — În teme! 6) Floare la ureche — „Ecoul” dintr-o poezie de Eminescu

1	S	E	M	T	N	A	R	9	O	R	A	12	E
2	U	N	I	V	E	R	S	I	T	A	T	E	
3	M	E	D	I	T	A		O	I	T	A	P	
4	A	S			A	M	A	N		I	J		R
5	N	C			A	L	I	C	E				I
6	U				E	C	O						E
7			I	R	N	A	N						I
8					R	O		S					E
9	N				I	T							N
10	A	V			A	L	L						Z
11	B	A			P	R	A	C	T	I	C	E	
12	T	H	A	S									U
13	V	A	M	A	L								T
14	T	I	L										C
15	K	O	P	A									O
16	R				F	A	L	I	A				O
17					I	T							B
18					E	S	E						G
19	R	A	M	A	S								B
20	A	L	E	H	E	R							M

— Exclamație. 7) Pomadă — Sodiu — Recrutare prin tragere la sorți (od.). 8) Pozezi — Iubita lui Jan din opera „Studentul cerșetor” de Millocker. 9) A pătruns în esența problemei — Imitație de marmură. 10) În josul apei — Personaj din comedia „Școala nevestelor” de Moliere — Are 24 de ore. 11) Insulă în Marea Egee — Lucrări care urmează după cele teoretice. 12) De la (od.) — La stînga, Joian! — Folositoare. 13) De vază — Orice elev pentru domnul Vucea, profesorul retrograd din piesa „Școala Domnească” de Delavrancea. 14) „Șlefuire” din punct de vedere al stilului (pl.) — Strigătul corbului. 15) Peninsula în nordul Europei — Lipsit de aripi — Ființă superioară. 16) Caiet! — Înălțime — Loc cu apă și vegetație în pustiu (pl.). 17) Caiete! — Holdă — Hidrocarbură ce se găsește în zăcămintele de petrol sau se obține pe cale industrială în instalațiile de cracare. 18) Studiu literar, estetic, filozofic etc. — Stație de cale ferată. 19) Căzut la un examen (fam.) — Cereală panificabilă. 20) Autorul povestirii „Un om cu carte” — Liceanul pentru care Caragiale a creat un întreg lanț al slăbiciunilor spre a-l trece clasa.

VERTICAL: 1) Compozitor austriac, a cărei primă operă s-a intitulat „Pensionul — Poet sovietic, autorul cărții „Ce să fiu” — Ceas. 2) Mar compozitor român — Prim: dascăli — Aluminu. 3) Deștepti — Cească — Nămol — Lecții. 4) A apărea — Drama turg roman, autorul piesei „Patima roșie” — Haină de protecție — Sport al minții. 5) Clară — Cari! — A îngăbeni la față — Selecționat. 6) Metal roșiat — Însemnă — Oraș în țara noastră. 7) Curs! — Dor — Împreună — „Copilăria mea” și „Universitățile mele” formează cunoscuta trilogie a lui Maxim Gorki (2 cuv.). 8) Stil în arhitectură — Poet român — Muzica, pictura etc. — Com promis între dulceață și mar meladă. 9) Prefix pentru ureche — În țara noastră se vede dreptul la învățămînt pentru toți cetățenii — Cioban. 10) Porție — Neg — Acoperi de rouă. 11) La unele motociclete — Instrument de calculat — Depresiune circulară — Arțari (reg.). 12) Notă — Scriitor rus, autorul schiței „Din temele de vacanță al unei eleve de pension” — Singurintă — Trandafir — I. busolă. 13) Colegi — Prilej: de verificare a cunoștințelor

F. EREMI.

dezlegarea jocului „FLORI”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SERA — ELIOTROP. 2) AMOREZAT — CALE. 3) DINAR — VII — DAT. 4) ON — TOPIRCEANU. 5) VERI — ATENT — DN. 6) EST — NIA — INCAL. 7) A — CES — ARAR — I. 8) NUFĂR — UIE — IV. 9) U — LIVADA — INIC. 10) SOSITA — POGOR. 11) CARI — OFCAN — LI. 12) RAI — PLIAT — FEN. 13) ID — MAI — PILOTI. 14) ZIDIT — PETALE. 15) A — SERAL — IMI — NR — RAVAC — POPA. 17) TOBE — A — ODA — O. 18) EMI — AROMA — ALE. 19) MACES — COLACEL. 20) ANEMONA — AFINE.

teatru

● Una din marile pagini ale literaturii universale, Jurnalul unui nebun de Gogol, pe scena Teatrului „Lucia Sturdza-Bulanra”. O dramă zguduitoare, un destin tragic sub aparența grotescului. Mircea Marosin a încercat o triplă experiență: de a duce textul pe scenă, de a-l reji și de a-l crea cadrul scenografic. Protagonist este tânărul actor D. Furdul care — cu acest rol, de fapt un uriaș și complex rol — se află la un mare examen artistic. Examenul a fost recut cu bine, deși eroul nu a ost egal realizat (mai cu seamă în prima parte a spectacolului).

● Remarcabil spectacol pe scena Teatrului Național din Craiova cu piesa lui Camil Petrescu, Act vegetal, un text dramatic, vibrant, oga în poezie și sensuri. Regia: Georgeta Tomescu a realizat un spectacol pasionant, fluid, răsplat cu mult temperament de un trio actoricesc: Vasile Cosma, eni Pințea și C. Sasu.

● În condiții dificile, până ce a intră — sperăm cât mai curând — în posesia unei săli noi de spectacole, Teatrul de stat din Aia-Mare a prezentat în premieră pe țara drama scriitorului american Frank Gilroy Cineașează pe Albert Cobb? Piesa, cu tene de intens dramatism, cu aplicații psihologice, debzate desuul unui om salvat din război ar invins de viață. În general, e spectacol emoționant, sobru, mpede în direcția mesajului său e idei, semnat de regizorul Maus Popescu. Piesa lui Gilroy se lă în repetiție și la Teatrul C. Nottara din București.

Dumitru Furdul

● Regizorul Mihai Dimiu semază regia spectacolului cu piesa cine mă bat? de Aurel Storin Teatrul de stat din Tg. Mureș. elasi teatru a prezentat în premieră Fizicienii de Dürrenmatt. laborarea tinerilor regizori bucureni cu teatrele din provincie binevenită și, ca de obicei, idele au fost fructuoase.

● Încă un Sfantul Mitică Blau. De această dată la Iași, în interpretarea artistului emerit Dănculescu și regia lui C. Di-escu.

● Un concert extraordinar de iard Jurist și Ion Mustață a ut obiectul unei premiere a trului de păpuși brailean. Un t estradistic pentru copii, plin haz, acționind cu măiestrie arică în sfera unor acute probleme educative. Iată o formă de ctacol vie, lapidară și amu- rătă pentru copii.

cartea

● Într-o excelentă prezentare grafică, cu ilustrațiile de bun-gust și fantezie ale lui Val Munteanu, Editura pentru literatură a tipărit recent un reprezentativ volum de balade populare intitulat Soarele și Luna. Cartea constituie un punct avansat al concepției și tehnicii noastre editoriale, realizatorilor ei cuvenindu-li-se toată lauda.

● Inginerul Mihai Suder, ministru economiei forestiere, a tipărit la „Meridiane” un volum în limba franceză L'économie forestière en Roumanie, care constituie o remarcabilă prezentare de ansamblu a stadiului actual al dezvoltării acestui important domeniu economic al țării noastre.

● Un volum atrăgător de amintiri și evocări, intitulat De-a lungul unei vieți de Ion Petrovici, a apărut la Editura pentru literatură.

● Cu frumoase și expresive ilustrații de Ligia Macovei a apărut la Editura tineretului Somnoroase păsărele de Mihai Eminescu.

● Schițe de critică se intitulază volumul de debut al tinărului și harnicului critic Gabriel Dimișianu (Editura pentru literatură). E un debut editorial demn de atenție, edificator în ce privește personalitatea autorului și aptitudinile sale.

● Nina Façon publică la Editura pentru literatură universală un volum de studii de istorie literară italiană intitulat Intelectualul și epoca sa, lucrare cu vădite merite.

● Citeva atrăgătoare povestiri științifico-fantastice semnează Vladimir Colin (autor al multor cărți pentru copii și tineret, cu remarcabile calități literare). Cartea se numește Viitorul al doilea și marchează un succes al acestui domeniu literar la noi.

● Critic muzical poate cel mai aplicat, mai specialist în bunul înțeles al cuvintului, George Bălan, vine în fața cititorului cu o nouă carte, Innoțiile în muzică, atestând aceeași gândire clară, transmisă expresiv și cu o grijă remarcabilă pentru nuanșă.

● În Editura U.C.F.S. a apărut cartea Finala se joacă astăzi a cunoscutului gazetar sportiv Ioan Chirilă. În paginile volumului sînt evocate figurile unor mari fotbaliști români din ultimii 40 de ani: Bindea, David, Dobay, Albu, Barațki și alții.

televiziune

Duminică 17 aprilie. Multilateralul „Studio A” cu surprizele lui plăcute și mai puțin plăcute (14.00) ● După 30 de minute de muzică ușoară (20.00) ● vom viziona „Varietăți pe peliculă” (20.30) ● Coproducția cinematografică franco-italiană „Cum se reușește în viață” cu Dany Saval. O comedie nostimă care-i poate reține

lingă televizor pe cel ce n-au văzut filmul în oraș (20.50).

Marți 19 aprilie. În obiectivul rubricii de știință: radiobiologia (20.30) ● Filmul „Primăvara” (de sezon, adică), o producție a studiourilor din R.S.F. Iugoslavia (21.00) ● Și „Omul invizibil”? Să fi dispărut chiar și din filmoteca TV?...

Miercuri 20 aprilie. Teatrul de stat din Constanța ne prezintă piesa lui Dorel Dorion „Dacă vei fi întrebat” (20.00).

Joi 21 aprilie. Emisiunea (cam fantomatică) „Debuturi” (20.00) ● La „Studioul mic” — ecranizări din romanul recent apărut (mare succes de librărie) „Trandafirul alb” de C. Chiriță (21.30) ● Să-l ascultăm într-un recital pe baritonul David Ohanesian (22.10).

Vineri 22 aprilie. Atențiune maturi! Nu pierdeți emisiunea pentru copii „Noile aventuri ale echipajului Val-Virtej” (19.15) ● „Teleglob” ne oferă imaginile palpitate ale unei temerare ascensiuni pe Materhorn (21.15) ● Scriitorul Alberto Moravia, scenaristul Cesare Zavattini, regizorul Vittorio de Sica, actorii Sophia Loren (premiul Oscar), Rai Vallone, Jean-Paul Belmondo, Renato Salvatori și-au pus la un loc talentul și ne-au dat un minunat film: „Ciociara” (21.35).

Sophia Loren

Simbătă 23 aprilie. Acordăm, în continuare, girul nostru unei emisiuni constant bune: „Teleciclopedia” (22.00) ● Un montaj folcloric al cărui titlu îi dezvăluie și locul de baștină: „Pe Argeș în sus” (21.15) ● Printre atracțiile acestei săptămîni (cam parcimonios distribuite) mai notăm pe „Sfintul” (22.10).

cinema

● Haiducii — o nouă producție românească (ultima, în ordine cronologică, dintre cele realizate în 1965). Cum spunea cîndva Eugen Barbu, principalul autor al scenariului, filmul ar putea fi numit un „western cu plăieși”. Lăsînd la o parte comparațiile, trebuie să spunem că ne aflăm în fața unui bun film de aventuri care a filtrat cu iscusință legendele, istoria și tradițiile noastre. Într-o plămuire epică ce evită inteligent șabloanele genului. Debut serios al regizorului Dinu Cocea (scenariul: Eugen Barbu, Nicolae Mihail, Mihai Opris; imaginea — deosebit de sugestivă — aparține lui George Voicu). Amza Pelea, Marga Barbu și Ion Besoiu formează o tripletă actoricească de o deosebită ținută artistică.

● Chelle cerului. Chiar dacă nu dezbate cele mai spinoase (și deci mai pasionante) probleme, filmele din viața tineretului trezesc interesul. Sau se privesc cu plăcere, așa cum se întimplă și cu această realizare a regizorului sovietic Viktor Ivanov (Studioul „A. P. Dovjenko”). În distribuție: Zoia Vihoreva, Natalia Suroveghina, Aleksandr Lenkov, Aleksandr Gai.

● Viața începe la ora 8 seara pentru oamenii scenei, căci despre ei este vorba în acest film cu accente tragice. Se cunoaște că la origine a fost o piesă de teatru, deoarece ecranul a păstrat toată uscăciunea adaptărilor in-

plastica

● Galerile Onești. Sculptorul cunoscut și pictorul secret Ion Lucian Murnu se explică reciproc: sculptorul visează statui suspendate, pretextînd metafore: „Fata din Lidice” e răstignită ca în martiriu, „Chopin” plutește ca pe o undă muzicală. Sculptura datată anterior emite spirit prin însăși ținuta stilistică de o clasicitate etică, rafinată sever. Imponderabilitatea e în expoziție simbolul dinamicii visului care cutreieră spațiul și timpul, iar „Icar învingător” e emblema acestui ideal, corectînd mitul antic. Pictorul produce peisajul eterat, spațiul vid propice pentru imponderabila plutare. Peisaje sterilizate de materie, zări nude, severă ascează a tonalității rarefiate, traducerea (naivă) a eleveiții din sculptură. Regretăm alegoria facilă din „Frunze” — balerine.

● Sala „Universul”: Tia Peltz, agreează de publicul expozițiilor pentru desenul satiric și desenul duos, ofera acum lucrări mai dificile: umorul îndrăznește să fie amar în chip franc, fără comic crispat pentru „galerie”; dușoaga îndrăznește să fie senzuală, fără siropul privirilor preocupate de copil. Această reculegere în zone grave a adus un spor remarcabil de expresie. „Cercul” e de data asta explorat poetic, fără micile sociologisme convenționale: burlesc și grațios, psihologic și plastic, volubil și pictural, ciclul de monotipuri are cel puțin trei piese remarcabile. Surpriză: peisaje vapoaroase, nu fără o spontană nuanșă patetică de magie a naturii care absoarbe ca o apă vrăjită. În toată expoziția verva e însă timidă, timorată de nesiguranțe, n-are acea energie expresivă pentru care totuși e evident dotat acest talent sensibil și inteligent.

● Sala din Calea Victoriei: Victoria Radu, pictură. Un talent necristalizat, o expoziție prematură: un debut neconcludent. Deși citeva elegante naturi moarte au de ce să fie privite cu plăcere.

● Lingă statuile lui Pallady, Eminescu, a Cărturarului, pe care le-am contemplat în expoziția lui Gheorghe Anghel, s-a rînduit umbra unui bronz nefăptuit: statuia sculptorului însuși, mort tragic, adică tocmai cînd viața îl amăgea cu suprema bucurie a cinstirii geniului. Amintirea lui are forma de maiestruoasă și cuminte statornicie în care el singur ar fi modelat chipul modest și recales al unui împărțitor de măreție.

disc

Cîteva interpreți români de muzică ușoară și o excelentă orchestră din aceeași „branșă”, iată rezultatele activității recente (oarcum) a Electrecordului.

● Alexandru Jula și Ionel Miron, binecunoscuți de la Radioteleviziune, apar pe discul 45-EDC-662 cu patru piese din repertoriul italo-spaniol (Paco, Donaggio, Pinchi, Manloni).

● Aurelian Andreescu, simpatice și afectat, ne cîntă muzică ușoară (bună!) din repertoriul italian și anglo-saxon (cel românesc s-a isprăvit, deși este!) „Voglio dormire”, „Sono contento”, „Withcraft”, „My happiness”. Ce să spunem și noi? „All right! Ma non siamo tanto contenti”. Sintem mai mult ca siguri că Aurelian Andreescu ne va înțelege... (45-EDC-663).

● Dan Spătaru, talentat și mult mai puțin afectat, solist român-italian (100%) ne cîntă: „Ciao ragazzi”, „Amici miei”, „Loredana” și „Fatti mandare dalla mamma”. La televiziune l-am văzut și l-am auzit, cu bucurie, interpretînd și muzică ușoară românească. Tot atât de bine (45-EDC-669).

● Alin Noreanu, o frumoasă voce baritonală și plină de căldură, ne cîntă numai muzică ușoară aparținînd compozitorilor români: „Așa e dragostea” de Sile Dinicu, „De ziua ta” de G. Steriadi, „Nici-o dată n-am crezut c-am să iubesc” de Marius Mihail și „Revină iubit” (de astă dată, mister, fără indicarea compozitorului?)

Anthony Quinn

abile. Regia o semnează Michael Kelmann (R. F. Germană), iar în rolurile principale apar actorii O. E. Hasse și Johanna Matz.

● Cu filmul polițist Desene secrete (regia Hao Kuang — R. P. Chineză) se încheie seria premi-erelor acestei săptămîni.

● Pe ecrane se mai află încă filme de reală valoare: Gustul mierii, Divorț italian, Sașa, Fifi Inaripatul.

● Creații actoricești remarcabile: Anthony Quinn (Vizita), Ilarion Ciobanu (Răscoală), Alain Delon (A fost cîndva hoț), Bette Davis, Joan Crawford (Ce s-a întimplat cu Baby-Jane), Pola Raksa (Beata).

muzica

● Semnalăm ca cel mai deosebit eveniment al săptămîinii prezența lui David Oistrach care va apărea la Filarmonică interpretînd Concertul în re major de Brahms. Marelui violonist este preocupat acum și de arta dirijorală (dar aceasta este o surpriză rezervată pentru săptămîna viitoare). Programul de la sala Palatului (dirijor Mircea Basarab) cuprinde: o cunoscută compoziție a lui Paul Constantinescu (Concertul pentru orchestră) și o primă audiere „Variațiuni, Chaconne și Final” de compozitorul contemporan Norman Dello Joio.

● Un foarte frumos concert de madrigale pregătește corul Filarmonicii de stat „George Enescu”. Vom asculta: din Monteverdi — „Lupta dintre Tancred și Clorinda” și Madrigale la 4 și 5 voci (dirijor Dumitru Botez); lucrări din creația compozitorilor români Paul Constantinescu, Doru Popovici, Tiberiu Olah (dirijor Vasile Pințea) (18 IV 1966, sala mică a Palatului).

● După două spectacole de operă („Trubadurul” și „Tosca”) dirijorul italian Napoleone Annovazzi — artist cu îndelungată carieră în Spania (la Barcelona, Madrid și Valencia) — dirijează Orchestra simfonică a Radioteleviziunii. În program: Triptic simfonic de Zeno Vancea, Simfonia fantastică de Berlioz, Concertul nr. 4 de Saint-Saëns (solist, pianistul Raffi Petro-sian din Franța) (21 IV).

● Serile de muzică de cameră se completează săptămîna aceasta cu un program de cvintete (Haydn, Kapp, Riegger) și un recital de vioară — A. A. Sarvas, la pian Viorica Ruscescu (Leclair, Beethoven, Mozart, W. Berger, Franck).

David Oistrach

paragraful cinci

„Buenos Aires vulteste de zvonuri privind o iminentă lovitură militară”. Așa își începea un reportaj din Argentina corespondentul ziarului *The Christian Science Monitor*. Zvonurile de acest gen circulă de mai mult timp. Apropierea militarilor de arena politică a fost, în ultimul timp, cînd mai discretă, cînd aproape fățișă, ea fiind motivată cu argumentul tipic al unor asemenea acțiuni: pretinsa grijă pentru „destinele națiunii”.

Militarii își asumă tot mai mult rolul de arbitru al situației politice interne pe care guvernul cu greu o poate stăpîni. Măsurile economice ale guvernului n-au izbutit să împiedice inflația galopantă. După ultima devalorizare a peso-ului — în 1965 — schimbul oficial a

fost de 188 pesos pentru un dolar american. Astăzi, la bursa neagră, pentru un dolar se obțin pînă la 235 pesos. Inflația afectează comerțul extern al Argentinei și, totodată, are repercusiuni negative asupra nivelului de trai al salariaților. În 1965, costul vieții a crescut cu 30 la sută, în timp ce sporurile de salarii au fost menținute la o limită de 15 la sută. Descreșterea puterii de cumpărare a salariilor și „înghețarea” lor la un nivel inferior creșterii prețurilor a declanșat un val de greve în toată țara. La 1 aprilie, 180 000 de feroviari au fost în grevă.

În fața dificultăților economice și sociale, însuși guvernul a înlesnit participarea militarilor la „analizarea” diferitelor probleme ale vieții publice. La puțin timp după aceste „consultări” cu militarii au fost aduse modificări restrictive legii sindicatelor, în sensul îngrijirii posibilităților de acțiune ale peroniștilor, iar în provincia Tucuman — frământată de mari greve și demonstrații populare — au fost trimise noi unități ale armatei.

Prezența tot mai activă a militarilor în

viața politică a țării a provocat amplificarea presupunerilor cu privire la o „situație explozivă” în care armata ar putea avea un rol hotărîtor. Zvonurile despre iminența unei lovituri de stat militare au întîmpinat dezmințiri oficiale, dar după opiniile ziarului american citat la începutul acestor rânduri și dezmințirile sînt... dezmințite. „Dezacordul care există (în rândurile celor cu care a stat de vorbă corespondentul — n.n.) se axează pe întrebarea dacă el (președintele Illia) va fi înlăturat într-un viitor apropiat printr-o lovitură de vîrsare de sînge sau dacă militarii așteaptă o nouă stare excepțională care să le dea pretext pentru a acționa...”

Se pare că militarii au început să și acționeze pe cont propriu. La începutul lui aprilie, la Buenos Aires s-a anunțat că șefii forțelor armate „urmăresc cu atenție evoluția conjuncturii”. În acest scop au avut loc mai multe întruniri secrete ale conducătorilor armatei. Întrunirile acestea s-au soldat și cu un comunicat cuprinzînd cinci paragrafe. În primele patru, conducătorii militari declară că ei sînt pentru „ordine constituțională”, că ei „nu conspiră”, că „ei nu pretind să guverneze țara”, dar, în al cincilea paragraf se prevede că „ei consideră oportunitate să avertizeze populația asupra «responsabilităților» care favorizează «extremismul»...”

Ce se înțelege, în comunicat, prin „iresponsabilitate” nu e de loc clar. Este însă foarte clar că paragraful cinci, care cuprinde „avertismentul” armatei, anulează de fapt pe celelalte patru...

E. POI

Polițiști demonstrează la Da Nang împotriva guvernului de la Saigon... Comentînd manifestațiile din Vietnamul de sud, al căror caracter antigubernamental și mai ales antiamerican a stîrnit îngrijorare la Washington, ziarul „Le Monde” scria, între altele: „Din punct de vedere politic este cu siguranță important că soldații și polițiștii echipați și plătiți de Washington poartă pancarte pe care sînt înscrise lozinci antiamericane (...). Dacă soldații generalului Ky și locuitorii din Vietnamul central ajung la revolte armate, soldații americani vor putea, pe bună dreptate, să se întrebe pentru ce și pentru cine au mers să moară pe cîmpurile de orez.”

din mexic la palomares

Ultimul număr al revistei *Medical News* informează despre un accident cu totul neobișnuit. La o uzină din capitala Mexicului, un element de cobalt-60, folosit pentru control în domeniul construcțiilor mecanice, a fost scos din containerul său de plumb de un... copil. Acesta l-a luat acasă la el și l-a lăsat într-o cameră, de unde mama sa l-a mutat în bucătărie. Timp de cîteva luni, întreaga familie, compusă din cinci persoane, a trăit în preajma acestui element radioactiv. Cînd, infestați, s-au prezentat la medic, autoritățile au făcut imediat investigații, găsind sursa de radiații. Dar a fost prea tîrziu. Patru membri ai familiei nu au mai putut fi salvați. Fuseseră prea mult timp expuși radiației nocive...

Cercetările efectuate ulterior au dus la concluzia că accidentul a fost cauzat de un șir de neglijențe. În primul rînd, aceea că un emițător atît de activ de raze gamma penetrante, cum e cobaltul-60, nu s-a aflat sub o supraveghere strictă, pentru a nu putea fi sustras. Și, în al doilea rînd, că nu au fost luate măsuri pentru a se descoperi imediat lipsa oricărui element.

Tragică întîmplare a familiei din Mexico City a atras nu numai atenția cercurilor medicale. În zilele în care ea era evocată de *Medical News*, la Palomares continua, febrilă, căutarea ultimei bombe H nerecuperate, iar mii de țărani spanioli se prezentau alarmați la medici pentru a

vedea dacă nu au fost contaminați de radiații. În cazul lor, fiind vorba de pierderea unei cantități de plutoniu-239, un emițător „lent” de particule alfa, primejdia de contaminare mortală imediată nu mai era aceeași ca în cazul citat din Mexic. Dar pericolul lăsa alte forme amenințătoare. Contaminarea regiunii cu plutoniu-239 însemna că timp de peste 10 000 de ani deasupra Palomaresului va pluti primejdia de a inhala praf nociv sau de a ingera, o dată cu alimentele, particule contaminate ale solului. De altfel, tocmai în vederea atenuării acestui pericol, autoritățile S.U.A. transportă mii de tone de pămînt spaniol pentru a le îngropa în „cimitire” speciale de peste ocean.

Comentînd implicațiile accidentelor din Palomares și Mexic, corespondentul științific al ziarului englez *Guardian* ajunge la concluzia că se simte nevoia unei „mai bune construcții” a bombelor cu hidrogen americane, actuala construcție implicînd primejdi.

Palomaresul a dovedit poate și deficiențele de construcție la care se referă *Guardian*. Der cea mai bună cale pentru evitarea unui nou Palomares, cu consecințe înfînt mai grave, este nu o îmbunătățire a calității bombelor, ci încetarea zborurilor primejdiase cu proiectilele A sau H la bord, ajungerea la o înțelegere privind măsuri de dezarmare și interzicerea armelor nucleare.

U. VĂLUREANU

„vietnamul e aici”

— corespondență din roma —

Vietnamul cu torturile și ororile de pe pămîntul său însingerat, cu gazele și cu bombardamentele americane, cu amenințarea pe care o reprezintă pentru pacea întregii omeniri e viu și apropiat, e un fapt cotidian pentru oamenii din țara noastră. Un fapt care dezlănțuie pasiuni, determină inițiative, provoacă luări de poziție mereu mai ferme, mai largi, mai unitare.

Cea mai recentă și impunătoare manifestație din Roma, în Piazza del Popolo, sub o ploaie torențială, și la care au luat parte zeci și zeci de mii de persoane din toate părțile Italiei, sosită aci pentru a striga „Să oprim agresiunea americană în Vietnam!”, a fost o minunată exprimare a stării de spirit a opiniei publice din țara noastră. Nouă vorbitori de concepții și orientări politice diferite au cerut „Pace pentru Vietnam și pentru lumea întreagă”, împreună cu profesorul Carl Oglesby, președinte al asociației „Students for a Democratic Society”, venit special din Statele Unite pentru a aduce cuvîntul „celeilalte Americi”. Eduardo de Filippo, Buzzelli, Carlo Levi, Sapegno, Calvino, Guttuso, Pasolini, Loy, Petri, Maselli, Fo, Manzu, Zavattini, Gian Maria Volonte — iată doar cîteva nume de personalități din viața teatrală, cinematografică și culturală care au ținut să fie prezente alături de oamenii politici, de muncitori, de studenți.

Marea manifestație din capitala Italiei reprezintă punctul culminant al unor acțiuni ce se desfășoară de mai multă vreme. Printre acestea trebuie desigur amintite „noaptea de veghe” dintre 27 și 28 noiembrie 1965 cînd în teatrul Adriano din Roma și în afara lui, în piața și pe străzile învecinate, de la ora douăzeci și două pînă la șase dimineața, timp de opt ore, oameni politici, poeți,

scriitori, actori, muzicieni și cîntăreți s-ridicau în apărarea dreptului poporului vietnamez de a-și hotări singur soarta au cerut încetarea agresiunii americane în Vietnam. De asemenea este semnificativă „leslele păcii” organizată de un grup de studenți în Domul din Perugia. E o „lesle” incisivă, modernă. Fotografii tăieturi de ziar, citate din Brecht, Quamodo, Bertrand Russell, Ioan al XXIII-lea iar la mijloc imaginea lui Nguyen V. Troi, tinărul vietnamez, în drum spre locul supliciului. Era în această acțiune luarea de atitudine a catolicilor ca simt nevoia de a se alătura strigătului general împotriva războiului.

La recenta manifestație din Roma, Piazza del Popolo, a apărut un panou mare de 32 metri lungime pe care, aturi de desenele lui Carlo Levi, Attar Mazzacurati, Zac, Calabria, Saba, G. tuso, De Conciliis și ale altor alto figura și exprimarea sentimentelor un simpli cetățeni în legătură cu războiul din Vietnam. Pe un desen realist de un copil, de pildă, erau scrise de aceste câteva dar deosebit de emoționante cuvinte: „Războiul e urit”.

Se nasc totodată „balade”, cîntece n Unul dintre acestea, înregistrat și disc, a devenit popular peste noapte, intitulat „Noi îi zicem Vietnam”. V bește despre escaladare, despre gaze toxice, despre strigătul de avertizare omenirii, despre unitatea care se înrește în lume. Și încheie:

*Această forță și această voce
Dacă nu știți cum le zice,
Noi le spunem Vietnam.
Hai coboară de pe scară,
Coboară, bătrîne unchi Sam!*

Sem Della ROCCO

La Roma, în Piazza del Popolo.

scrutinul sărăciei

După singeroasele ciocniri de anul trecut din cartierul Watts din Los Angeles, un raport al comisiei prezidate de John McCone, fostul președinte al Comisiei pentru energia atomică și al Agenției centrale de investigații, atrăgea atenția asupra lipsei de locuri de muncă, lipsei de școli, existenței a „prea multe” locuințe insalubre, precum și asupra repercusiunilor nefavorabile ale acestora, în primul rând asupra populației de culoare. „Situția — se spunea în raport — este atât de serioasă și explozivă încât dacă nu va fi remediată tulburările din august 1965 vor constitui numai începutul a ceea ce va putea izbucni într-o bună zi”.

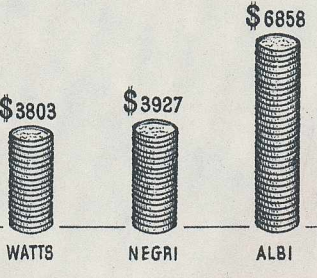
Și acea „bună zi” a revenit în luna martie, când s-au înregistrat noi morți, noi răniți și noi arestări în rândurile populației de culoare. Dacă incidentele din 1965 se părea că au izbucnit „din senin”, cele din primăvara aceasta au devenit lesne previzibile din chiar... sondele efectuate de autorități în rândurile păturilor celor mai dezmostenite de soartă din marele oraș californian. Cu câteva zile înaintea exploziei de la Watts a fost organizat „scrutinul sărăciei”, în conformitate cu programul guvernamental al „mării societăți”. Acest scrutin urma să furnizeze autorităților un indiciu asupra încrederii pe care populația o acordă promisiunilor de a i se aduce anumite îmbunătățiri în baza sus-amintitului program. Pentru a fi cât mai concludent, „scrutinul sărăciei” a fost organizat după toate regulile artei electorale americane. Orașul Los Angeles a fost împărțit în șapte sectoare, iar cei care urmau să se prezinte la urne trebuiau să declare în favoarea cui se pronunță pentru a-i reprezenta în comitetul de distribuție a fondurilor federale.

Campania electorală pentru „scrutinul sărăciei” a cunoscut însă unele modificări în comparație cu alte campanii asemănătoare; deoarece candidații nu au ispus de sumele necesare pentru a-și desfășura propaganda, pentru campania electorală au fost luate câteva felii din ele 30 de milioane de dolari alocați entru combaterea sărăciei la Los Angeles. (Întreaga sumă s-a dovedit a fi oar o picătură de apă în mare, iar stezarea ei pentru diverse capitele electorale a provocat o vie indignare...) Organizatorii alegerilor au apreciat că se vor prezenta la urne între 400 000 - 800 000 de oameni. Această cifră preliminară, stabilită pe baza statisticilor municipale asupra stării sociale a populației, a fost însă infirmată în ziua votului. La urne s-au prezentat numai

WATTS 14,2%

NEGRI 8,3%

ALBI 4,1%

Graficul de față, reprodus după „New York Times”, prezintă rata șomajului printre locuitorii cartierului Watts — alcătuit în proporție de 90% din negri — în comparație cu cea privind pe negrii din restul țării precum și pe albi (sus) ca și veniturile medii ale populației din Watts față de cele ale negrilor și albilor din restul țării (jos).

2 500 de votanți. Restul celor cu o existență miseră n-au avut încredere că scrutinul prin care ar trimite în comitetul pentru distribuția ajutoarelor anumiți reprezentanți le-ar putea schimba situația. „Administrația primarului din Los Angeles, Yorty — scria New York Times — s-a dovedit mai eficientă în desfășurarea forței polițienești decât în mobilizarea resurselor municipale pentru îmbunătățirea sociale”. Iar organizatorii alegerilor n-au izbutit să împiedice — deși au avut semne prevestitoare — repetarea la un interval de numai șapte luni a „zilei celei bune”...

Z. FLOREA

grijile unei prințese

Să fii prezentă încă de la vârsta de incisprezece ani în paginile presei de enfație constituie pentru vârstarele aristocrației blazonului sau a banului un lucru obișnuit. Numele prințesei Ira zu Fürstenberg a început să figureze pe ansețele ziarelor în urmă cu zece ani înd, în ciuda voinței părinților și a iscpilnei școlare — mai era pe atunci levă — a fugit în gondola cu prințul surilor sale. Inimile sensibile s-au înuișat de povestea romantică a idilei de venețiene cu prințul Alfonso Maximilian Vitorio Eugenio Alexandro Maria ablo de la Santissima Trinidad y todos Santos Hohenlohe-Langenburg. Dar surile au un sfârșit și căsnicia cu prințul de Hohenlohe s-a arătat pînă la urmă o corvoadă prea plictisitoare pentru ipricioasa prințesă. Frecventînd în ană după distracții palace-urile marilor capitale și stațiunile sportive la modă, a Fürstenberg și-a găsit un partener ai potrivit în persoana industriașului Bebe” Pignatari, „rege al fermoarelor” vestit play-boy în protipendada cosmopolită a Europei și a celor două meteci.

Părăsindu-și soțul și cei doi copii pentru a se căsători cu Pignatari, Ira și-a mntinuat colinda prin locurile de înțelre ale milionarilor și celebrităților. Umele său era din nou prezent în esea de scandal și, cum avea grijă să facă într-una remarcată prin alura centrică și prin confidențe lacrimoase despre drama ei de mamă desirțită de copii, a ajuns să rivalizeze paginile revistelor ilustrate cu cele ai vestite vedete, cu regine și cu oine de drame pasionale. Vecinătatea stelelor de cinema i-a securat însă în suflet o nouă ambiție: cea de a-și vedea chipul nu numai pe

copertele colorate ale unor magazine de mare tiraj, ci și la dimensiunile ecranului panoramic. Ultimele ezitări i-au fost spulberate de un precedent răsunător: debutul cinematografic al fostei împărătese a Iranului — Soraya — lansată ca vedetă de cinema de producătorul italian Dino de Laurentiis.

Din acea clipă, orice ocazie era binevenită pentru a atrage atenția asupra persoanei sale: divorțul de Pignatari, revederea „emoționantă” cu copiii săi, apariția în pijama de seară din lamă la o premieră de gală pariziană, partici-

„Lady Europe bea bere” — sau la ce se pretează prințesele cînd vor să devină vedete!

parea în calitate de manechin la o prezentare de modă și candidarea la titlul de „Lady Europe” într-un concurs de frumusețe patronat de o vestită fabrică de bere.

Campania de publicitate a fost în prezent asumată de producătorul de Laurentiis, care și-a anunțat recent intenția de a o lansa pe Ira Fürstenberg ca vedetă de cinema. Rezultatul îndoielnic al

operațiunii Soraya, care cu filmul „Cele trei chipuri ale unei femei” n-a recoltat succesul scontat, nu pare să-l fi descurajat. În schimb l-a determinat să-și supună noua protejată unei intense campanii de „modelare” din partea celor mai reputeți specialiști în coafură și cosmetică de la Paris.

Ana Roman

alte denumiri, aceleași proiecte

Ziarul New York Herald Tribune anunță că „în cele mai înalte cercuri ale Departamentului de Stat” se află în curs de elaborare, „pentru prima oară de la eliberarea postbelică a fostelor colonii din Africa, un vast program de ajutor economic” destinat „unor țări noi dar instabile, cu scopul de a se crea o piață comună africană”. În aceeași zi administratorul ajutorului american pentru străinătate, David Bell, declara în fața Comitetului pentru relații externe al Senatului că bugetul programului general de ajutor pentru anul 1966-1967 a fost redus cu 650 milioane dolari „din cauza creșterii cheltuielilor pentru războiul din Vietnam”.

Așadar, pe de o parte sînt reduse fondurile pentru ajutor, iar pe altă parte sînt pregătite programe „vaste” care implică cheltuieli și mai mari. Cum se explică această contradicție?

Contradicția este numai aparentă. Capitolul bugetar american care poartă titlul de „ajutor” nu a fost și nu este decît o firmă menită să acopere folosirea finanțelor americane ca mijloc de sprijinire militară și financiară a unor regimuri dependente de Statele Unite. Or, ca urmare a amplexării războiului din Vietnam și a adoptării de către Congres a alocațiilor necesare intervenției, sumele prevăzute pentru Vietnam au fost scoase cu totul de la capitolul „ajutor”, constituind un fond special. La fel, de pildă, cum trupele intervenționiste care au purtat la început titlul de „consilieri” au devenit, ca urmare a creșterii lor, „U.S. Army Vietnam”, vechea denumire nemaiputînd fi utilizată cu folos.

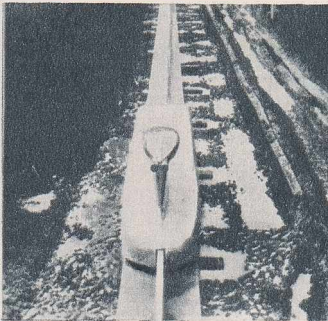
Cu planurile americane pentru Africa observăm același proces, fapt pe deplin confirmat de New York Herald Tribune. Astăzi, scrie ziarul, Administrația Johnson

consideră că cele zece lovituri de stat care au avut loc în Africa din ianuarie 1964 ar fi creat pentru Occident condiții „care trebuie exploatare cu inteligență” în vederea „utilizării eficace a capitalului public și particular de peste ocean”. Cu alte cuvinte, se intenționează, la fel ca în cazul Vietnamului, constituirea unui capitol separat bugetar pentru intervenția în Africa. Că asemănarea nu se oprește la atât ne-o dovedește disputa iscată în Senatul american între senatorul Fulbright și secretarul Departamentului de Stat, Dean Rusk, în problema fondurilor „ajutorului pentru străinătate”. Dean Rusk a justificat, într-un discurs, amplexarea intervenției în Vietnamul de sud prin sumele imense de la capitolul ajutor isosite în această țară, care ar trebui „apărate” și probabil „fructificate”. Comentînd poziția secretarului de stat, senatorul Fulbright a arătat că justificarea intervenției militare prin „ajutorul” financiar acordat creează un precedent care îl „șperie mai mult decît tot ceea ce s-a întîmplat în ultimul timp”. Tocmai de aceea senatorul a încercat să obțină unele schimbări în folosirea acestui capitol bugetar.

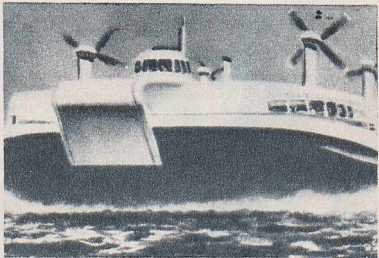
În lumina disputei din Senat se poate spune că aplicarea proiectului Departamentului de Stat nu numai că va crea noi surse de penetrație în Africa dar, ca și în alte părți, va face posibilă intervenția militară acolo unde fondurile americane vor fi nesigure, vor stîrni rezistență, nemulțumire și chiar revoltă, după cum o arată experiența din America Latină. Numai că, la fel ca în alte cazuri, intervenția — indiferent cum începe — poate îngloba și mai mult politica americană în impasuri păgubitoare și compromițătoare.

N. LUPU

moda... pernelor de aer

Aerotrenul francez (sus) și hovercraftul britanic (jos).

Anticipate de către literatura științifico-fantastică, vehiculele care alunecă pe o pernă de aer își fac anul acesta o intrare zgomotoasă în traficul de călători. Începe epoca unui nou, ingenios, comod și, se pare, rapid mijloc de transport: epoca „hovercraftului”. Și ca întotdeauna cînd o mașinărie înmeste lumea, oamenii se întreabă cine i-a fost părintele. Se pare că hovercraftul englezesc se datorește unui oarecare domn Cookerell, care prin 1953 mai studia, pe cont propriu și absolut din pasiune, soluțiile care ar putea fi folosite la glisarea unui vehicul fără ca acesta să mai utilizeze roțile, ci pur și simplu doar aerul. Cercetările private ale englezului au atras atenția unor firme și, în 1958, a fost creată societatea Hovercraft Development Ltd, la care s-a asociat și altă firmă britanică, Westland Aircraft Ltd. și astfel, după un an, cel dintîi vas cu perne de aer, SR-N1, a făcut primul drum de încercare. Ultimul model, SR-N6, care va

începe să circule de la 30 aprilie între Calais și portul englez Ramsgate, este mult perfecționat, și douăzeci din aceste nave zburătoare au și fost vîndute unor societăți norvegiene și scoțiene. Cîteva date de ordin tehnic: vehiculul are 19,70 m lungime, poate transporta 36 de călători și aleargă cu o viteză de croazieră de 105 km pe oră. Și un avantaj în plus: călătorii nu suferă din pricina tanguajului și a ruluiului și în consecință nici de rău de mare...

După hovercraft, aerotrenul, ingeniosul vehicul cu perne de aer al francezului Jean Bertin, a pornit de curînd în primul său drum... experimental. Printre călătorii, un grup de ziaristi. „Zgomotul exterior este puțin cam puternic, dar în interior e acceptabil...”, își notează impresiile trimisul revistei Paris Match.

„Prima etapă constă în a face vehiculul să funcționeze. Pot să vă asigur că problema insonorizării nu este de nereșolvat”, dialoghează pilotul Berthelot cu ziaristii. Aerotrenul circulă pe o bandă de beton armat care are un profil de T inversat și este propulsat de elicea unui motor de avion de 250 CP. El dezvoltă o viteză de 100 km pe oră. Dacă azi, în faza experimentală, prototipul lui Bertin are 10 metri lungime, în viitorul foarte apropiat — cînd va fi pus realmente în circulație — se prevede ca un asemenea aerotren să măsoare 20 metri, să aibă 80 de locuri și să alunece, lîn și fără zguduiri, cu 400 km pe oră.

Apariția glisoarelor pe perne de aer i-a făcut pe unii să-și pună întrebarea: în ce categorii pot fi încadrate aceste vehicule? Sînt avioane, nave sau trenuri? O întrebare nu lipsită de importanță și cu nebaneute implicații economice (tarife, regulamente de circulație). Dar să lăsăm această discuție în seama juriștilor și economiștilor...

I. CORIBAN

